

CENA 149 SIT
14. APRIL

ŠTEVILKA 2/XLVIII
1998

ТЯИВУИИ

Ornament je zločin. (Adolf Loos)

Marcel Štefančič junior je City men iz province

RTV ne bi več računala na prste \$ Smučarija bančnikov in carinikov \$
Kralj Vikend magazina \$ Koga država plačuje več kot ostale \$ Partizan o morali
in poštenju, domobranec o hrabrosti in veččinah \$ Prebava in zabava \$
Boj dobrega in zlega v sliki in besedi \$ Internet, pornografija in cenzura

Super računalnik za RTV

Ce bo RTV Slovenija kupila načrtovani računalnik za izračun cene minute programa, bo ta investicija vsako minuto programa v naslednjih petih letih podražila za okoli šestdeset pfeningov. V tem času se namreč lastniku povrne taka investicija. Seveda pa ta podražitev minute programa ne vključuje vzdrževanje, ki je za tak računalnik zelo velik strošek: neke med eno in dvema dodatnima markama na minuto programa.

Svetniki Sveta RTV Slovenija so v mesecu marcu med drugim razpravljali tudi o ceni minute programa in ugotovili, da bi za tak izračun potrebovali računalnik, vreden 500.000 nemških mark, 300.000 mark vredno programsko opremo in vsaj še milijon mark za vpeljevanje takega računalnika in za izobraževanje uporabnikov. Vsaj tako je svetnikom pojasnil pomočnik generalnega direktorja za poslovne zadeve Igor Kadunc.

"Tak računalnik nujno potrebujemo, če želimo izračunati ceno minute programa," razlaga Kadunc: "Sedaj imamo najstarejšega Digitala v Sloveniji, z novim (skupaj dva milijona vrednim, op. a.) pa bi lahko brez večjih težav izračunali ceno minute." Kot pravi Kadunc, za celostno knjigovodstvo potrebujejo računalnik, ki bo znal obdelati podatke tako po stroškovnem mestu kot tudi po projektu oziroma oddaji. Poleg tega naj bi se po Kaduncovih besedah knjigovodski podatki vnašali le še enkrat - in ne pet do šestkrat kot se sedaj: "Teško je namreč izračunati, koliko je vredno poročanje našega dopisnika iz New Yorka, če se isti dan javi enkrat za radijska poročila, za TV dnevnik, za Odmeve, pa še za Tednik. Ne glede na to, ali se javi ali ne, obstajajo neki fiksni stroški kot je, denimo, najem stanovanja." Na mnenje, da se da tako računovods-

tvo voditi tudi z osebnim računalnikom - potrebovali bi le več časa, mogoče pa je tak izračun narediti tudi peš, Kadunc odgovarja: "Tudi v času starega Egipta so imeli že zelo razvito matematiko; izračunavali so vsemogoče stvari, vendar je pri zapletenejših računih sodelovalo nekaj sto ljudi."

Direktor Superračunalniškega centra na Inštitutu Jožef Stefan Mišo Alkalaj je mnenja, da za take potrebe (za izračun na promil pfeninga natančno) na RTV Slovenija ne bi smeli porabiti več kot pol mi-

lijona nemških mark za opremo montažo in izobraževanje, četudi bodo kasneje uporabljali računalnik tudi za druge namene. "Seveda pa ne izključujem možnosti, da na RTV-ju želijo točno določeno programsko opremo, ki jo prodajalec pogojuje z nakupom računalnika, ki je v takšni situaciji lahko mnogo dražji, kot je tržna cena iste konfiguracije." Če gre za omenjeni problem, RTV Slovenija ne bo prva institucija pri nas, ki bo kupila nesmiselno kombinacijo, ki je razen njih ne uporablja nihče drug na svetu, pravi Alkalaj. "Niti ni nujno, da se želi ta človek, ki je to predlagal, okoristiti... Lahko je samo neumen."

Jaka Elikan

Razkošna smučarija na račun davkoplačevalcev

Večja slovenska podjetja in organizacije (ali pa njihova športna društva) svojim uslužbencem organizirajo rekreacijo, prirejajo razna tekmovanja, najboljši med njimi pa se udeležujejo tudi tekmovanj v okviru mednarodnih združenj.

Sindikati bančnih delavcev je letos organiziral tekmovanje v zimskih športnih disciplinah Bankarijada, ki se ga je, poleg uslužbencev drugih slovenskih bank, udeležilo 70 alpskih smučarjev in 10 nordijcev, zaposlenih v okviru Nove ljubljanske banke (NLB). 3.000 tolarjev stroškov so krili udeleženci sami, 2.000 tolarjev pa je prispeval sindikat. Od osemdesetih slovenskih bančnikov pa se je mednarodnega tekmovanja Inter Bancario Europeo v švicarski Cralsmontani udeležilo 20 predstavnikov NLB. Vsakega od njih je Bančno športno društvo opremilo s smučarskimi oblačili v vrednosti 120.000 tolarjev, okoli 1.000 švicarskih frankov pa so bili stroški udeležbe za vsakega tekmovalca oziroma člana delegacije. Udeležence je športno društvo izbiralo po dveh ključih: glede na rezultat na

slovenski bankarijadi ter glede na rezultat na mednarodnem tekmovanju v preteklih letih. Letos je NLB pobrala dve prvi mesti (obe v tekih na smučeh), eno tretje mesto in dve peti mesti (vse v alpskih disciplinah). Predvidoma bo NLB organizatorica takega tekmovanja leta 2002.

Tudi uslužbenci Carinske uprave - vodja ekipe, šest najboljših v vsaki disciplini, vodje disciplin in šofer - so se udeležili Zimskih carinskih iger šestih narodov (Avstrije, Francije, Nemčije, Švice, Italije in Slovenije), ki so potekale v Garmisch-Partenkirchenu. Tekmovalne drese so si sponosodili pri Smučarski zvezi Slovenije, za vsakega tekmovalca pa so zbrali 27.000 tolarjev sponzorskih sredstev in z njimi kupili enotne bunde in hlače. Vsak udeleženec je za čas tekmovanja dobil štiri devizne dnevnice v višini 260 ameriških dolarjev iz proračunskih sredstev. Nemška carina, ki je letos organizirala igre, je imela vsega skupaj okoli 80.000 mark stroškov. Slovenija bo organizatorica carinskih iger leta 2002.

Jaka Elikan

Vikend Pop

Da se je Vikend magazin odločil v večji meri propagirati Pop TV kot ostale slovenske televizije, ni težko opaziti, kajti v zadnjih štirih mesecih so se na njegovi naslovki pojavili kar štirje vidni predstavniki te televizije: božiček Perovič, Stojan Auer in voditeljski par Pirc-Tanko. Glavna zvezda med njimi pa je prav gotovo "super" Stojan.

Auerja so v Vikendu vpeljali 16. januarja, ko so na peti strani objavili kratko notičko o nastajanju Super Popa. Že v naslednji številki pa mu so mu namenili naslovnico in celo stran. Konec februarja je Auer prišel na Delov tv meter, ki ga imenujejo tudi Gong, kar so v Vikend magazinu pospremili z naslovom Borut pozor, prihaja Stojan in v članku zapisali, da "... se je v boju za najvišji stolček pridružil nov favorit Stojan Auer. Kot raketa se je dvignil med izbrance ..." Vrhunec protežiranja Stojana Auerja

in njegove oddaje je Vikend magazin dosegel 20. marca, po naključju le teden dni pred podelitvijo Viktorjev, ko je članek Super Pop z Auerjem nadomestil TV Gong na najbolj udarni strani te priloge Dela in Slovenskih novic, ki jo ureja Bogi Pretnar, fotografija, ki je krasila ta članek, pa je prikazovala Pretnarjevo kot gostjo Stojanovega šova. Viktorjev ni prinesel. Na udarni strani zadnjega Vikend magazina pa so "super" Stojana spet izpostavili. Tokrat, kakor so zapisali, v vlogi dobre vile, "ki vam poklanja tisoč in eno darilo," ter pri gongih opozorili, da jih je Veselko pustil na cedilu, in poudarili, da "ne smemo pozabiti na Stojana Auerja, ki mu za Super Pop namenjate bliskovito rastoč kup glasovnic za gong popularnosti". Te izjave niso opremili s kvantitativnimi podatki, tako da ne vemo, kako daleč do vrha popularnosti se je Auer dejansko približal.

in njegove oddaje je Vikend magazin dosegel 20. marca, po naključju le teden dni pred podelitvijo Viktorjev, ko je članek Super Pop z Auerjem nadomestil TV Gong na najbolj udarni strani te priloge Dela in Slovenskih novic, ki jo ureja Bogi Pretnar, fotografija, ki je krasila ta članek, pa je prikazovala Pretnarjevo kot gostjo Stojanovega šova. Viktorjev ni prinesel. Na udarni strani zadnjega Vikend magazina pa so "super" Stojana spet izpostavili. Tokrat, kakor so zapisali, v vlogi dobre vile, "ki vam poklanja tisoč in eno darilo," ter pri gongih opozorili, da jih je Veselko pustil na cedilu, in poudarili, da "ne smemo pozabiti na Stojana Auerja, ki mu za Super Pop namenjate bliskovito rastoč kup glasovnic za gong popularnosti". Te izjave niso opremili s kvantitativnimi podatki, tako da ne vemo, kako daleč do vrha popularnosti se je Auer dejansko približal.

Tribuna

edini pravi ljudistični časopis

številka 1, letnik XLVIII

ob ugodnih vremenskih razmerah se pojavlja na vsakih 14 dni

izdaja ŠOU v Ljubljani

Kersnikova 4, Ljubljana

urejuje in odgovarja Danijel Vončina

tel.: (061) 131 7010, int. 233, 249; fax: 319 448,

emajl: tribuna@sou.uni-lj.si

oblika: K.reG@

tiska Delo TČR, Dunajska 5, Ljubljana

cena: 149 enot

Naročniki imajo 10% popust, naročniki študentje 20%; naročnina velja do pisnega preklica.

Po mnenju ministrstva za kulturo št.415-1007/96 z dne 9.10.1996 se časopis TRIBUNA uvršča med publikacije, za katere se plačuje 5% davek od prometa proizvodov.

Vse pravice pridržane.

Državni ljubimci in oni drugi

Kaj so zahtevali uslužbenci, ki jim plače dodeljuje država in kaj so pri tem dosegli

Aprila leta 1992 učitelji dosežejo napredovanje v nazive, februarja 1993 pa napovedo novo stavko. Do stavke ne pride, ker se z vlado dogovorijo o poračunu premalo izplačanih plač po takrat veljavni kolektivni pogodbi in začnejo pogajanja za novo kolektivno pogodbo. Povišanja izhodiščnih plač pa ne dosežejo. Junija istega leta zahtevajo izenačitev izhodiščnih plač z gospodarstvom in višji regres za letni dopust. Vlada slednji zahtevi ugodni in spremeni količnike. Šolniki izenačitve plač z gospodarstvom ne dosežejo. Maja 1996 izvedejo opozorilno stavko in napovedo stavko za mesec junij. Pred napovedano stavko se z vlado dogovorijo o spremembah in dopolnitvah kolektivne pogodbe: vlada uvede specifične dodatke in napredovanje strokovnih delavcev v višje plačilne razrede. Proti koncu leta 1997 vlada udejani vse določbe sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe.

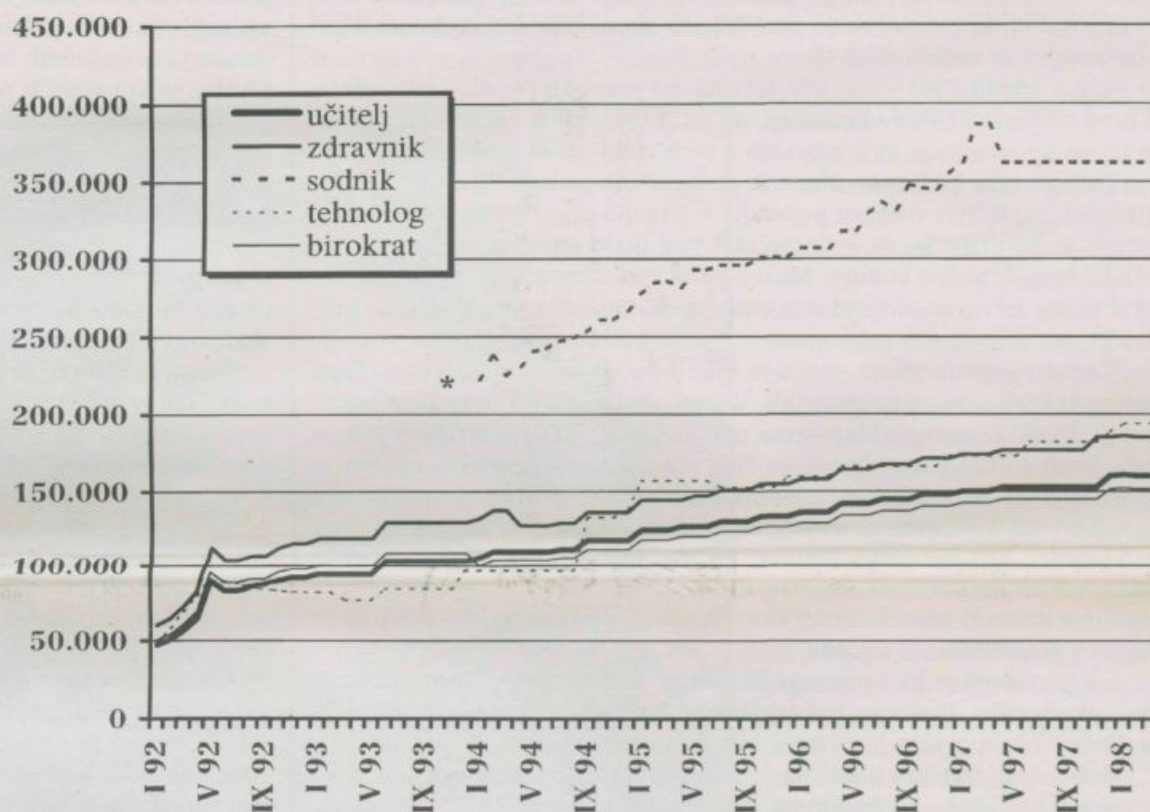
"Pred letom 1991 sem bila s plačo zadovoljna, saj sem imela občutek, da je moje delo pošteno ovrednoteno. Po osamosvojitvi pa ..., lahko rečem smo to, da so plače v šolstvu naravnost mizerne. Edini, ki so si kolikor toliko opomogli, so tisti, ki so si pridobili visoke nazive kot je svetovalec ali svetnik. Trenutna plača je bistveno premajhna glede na izobrazbo, vloženo delo in odgovornost. Definitivno pa so v najslabšem položaju tisti profesorji, ki šele vstopajo v pedagoški poklic," nam je svoj položaj pojasnila profesorica na izmed ljubljanskih srednjih šol.

Zdravniki imajo leta 1994 - pred novo ureditvijo razmerja plač - možnost napredovanja celo do količnika 9, kar pomeni, da se njihova izhodiščna plača množi s količnikom od 4,75. Do 9. Januarja 1992 imajo plačo brez vsakršnih dodatkov v razponu od 57.128 do 108.243

kov, ki je zaradi varnosti želel ostati anonimen: *"Če pa pomislim na vloženo študij, delo in odgovornost, sem s svojo plačo zelo nezadovoljen. Tega pa ne bi mogel reči za kakšnega od mojih sošolcev s fakultete, ki imajo danes svoje odvetniške ali notarske pisarne."*

Z januarjem 1992 v veljavo stopi prva kolektivna pogodba za dejavnost železniškega prometa. Do maja istega leta se plača povečuje v skladu z rastjo življenjskih stroškov, do junija dalje pa izplačevanje plač na Slovenskih železnicah ureja Vlada RS s sklepom o izhodiščni plači za vsak mesec posebej. Meseca marca 1993 vlada sprejme sklep o uskladitvi višine

Gibanje bruto plač od leta 1992 do danes

Učiteljica: *"Pred letom 1991 sem bila s plačo zadovoljna, saj sem imela občutek, da je moje delo pošteno ovrednoteno. Po osamosvojitvi pa ..., lahko rečem smo to, da so plače v šolstvu naravnost mizerne. Definitivno pa so v najslabšem položaju tisti profesorji, ki šele vstopajo v pedagoški poklic."* (foto Jaka Elikan)

Birokrat: *"Naše plače so dejansko uboge... Menim le, da bi bilo potrebno na novo definirati razmerje med plačami in povišati količnike."* (foto Jaka Elikan)

Zdravnica: *"V zadnjem letu oziroma letu in pol se plače postopoma zvišujejo, čeprav bi bile lahko, z ozirom na specifično našega dela, višje. Zagotovo smo imeli najboljše plače za časa Markovičeve vlade, potem pa so, če jih primerjam z rastjo življenjskih stroškov, le še padale."* (foto Jaka Elikan)

Opomba. Gibanje plač ne vsebuje izplačanih poračunov zaradi premalo izplačanih plač za negospodarstvo in raznih dodatkov, samo sodnik okrožnega sodišča ima prištet sodniški dodatek za nezdružljivost funkcij. Pri vseh akterjih grafa je upoštevan 5-odstoten dodatek za desetletno minulo delo in vsi imajo VII. stopnjo izobrazbe, dokončano fakulteto torej. (* začne veljati leta 1994)

tolarjev, po sprejemu zakona o razmerjih plač (aprila 1994) pa postane njihov izhodiščni količnik 4,40. Z zaporednimi stavkami pa si zdravniki pridobijo kar nekaj dodatkov, ki jim sicer nizko plačo nekoliko izboljšajo.

"V zadnjem letu oziroma letu in pol se plače postopoma zvišujejo, čeprav bi bile lahko, z ozirom na specifično našega dela, višje. Zagotovo smo imeli najboljše plače za časa Markovičeve vlade, potem pa so, če jih primerjam z rastjo življenjskih stroškov, le še padale," razlaga (ne)zadovoljstvo s svojo plačo dr. Maja Milohnoja - Berčič, zdravnica splošne prakse: *"Res pa je, da nam poklic omogoča, da si sicer mizerno plačo nekoliko izboljšamo z dežurstvi: za kakih deset do dvajset odstotkov."*

Glede na to, da je sodniška funkcija voljena, njihova plača ni vezana na izhodiščno plačo za negospodarstvo, temveč na izhodiščno plačo za poslance in druge funkcionarje - takih je v Sloveniji nekaj čez tisoč. Tako začne veljati leta 1994, ko si sodniki okrožnih sodišč priborijo količnike med 2.25 in 2.94 (osnova za njihove plače postane izhodiščna poslanska plača). Poleg tega imajo sodniki dodatke; najpomembnejši med njimi je 50-odstotni sodniški dodatek za nezdružljivost funkcij.

"V sodstvu so plače sorazmerno dobre, če jih primerjamo z ostalimi javnimi sektorji. Niso pa tako dobre, kot bi človek pričakoval, da bi moral biti sodnik plačan," pravi eden od sodni-

dodatkov iz naslova kolektivne pogodbe za dejavnost železniškega prometa z višino, določeno v kolektivni pogodbi za gospodarstvo. Leta 1994 je uveljavljena nova kolektivna pogodba za železniški promet. V letu 1995 in 1996 se plače na SŽ povečujejo v skladu z eskalacijsko lestvico in dogovorom o politiki plač - glede na rast cen na drobno - vsake tri mesece. Izplačevanje plač v letu 1997 določa kolektivna pogodba in nove tarifne priloge, ki začno veljati aprila 1997. Od julija istega leta dalje pa se izhodiščna plača usklajuje še glede na ceno življenjskih potrebščin in zakona o minimalni plači.

Edina bistvena sprememba, ki po osamosvojitvi doleti zaposlene v državni administraciji, je zakon o razmerjih plač, ki na novo postavi količnike. V sindikalnem boju pa prvi dosežejo poračun premalo izplačanih plač, večkrat se borijo za višje regrese in letni dopust, dogovorijo se o izplačevanju dodatkov in podobno.

"Naše plače so dejansko uboge," pravi eden izmed uslužbencev Davčne uprave RS: *"Je pa tudi res, da je le redko kdo v Sloveniji zadovoljen s svojo plačo. Naše plače so vezane na izhodiščno plačo za negospodarstvo in vseskozi počasi rastejo. Menim le, da bi bilo potrebno na novo definirati razmerje med plačami in povišati količnike. Sicer pa sem si lahko s svojo plačo največ privoščil v prvih letih slovenske samostojnosti."*

Jaka Elikan

PARTIZAN

Moralen in pošten

Lik partizana

To je lik povsem navadnega Slovenca, starega v povprečju 20-23 let, ki bolj kot svoj zunanji videz neguje orožje. Zaveda se, da so za njegovo preživetje važni soborci in po vsej Sloveniji delujoča organizacija, ne vedno tudi vidna, ki mu narekuje take cilje in obnašanje, kot so bili sprejeti v času vojne in veljajo do svobode.

Vojna v letih 1941-45 je bila totalna. Se pravi ali popolna kapitulacija pred nacifašističnimi okupatorji, ali pa prostovoljna odločitev za osebnostno in skupno trpljenje in žrtvovanje z vero v zmago in svobodo.

Tudi za take ljudi med nami, ki so sicer bili prilagodljivi, nič kaj pokončni, iznajdljivi v vsakem položaju, v pogojih iztrebljenja slovenskega naroda ni bilo izhoda, če so le začutili vsaj malo nacionalnega ponosa v sebi in demokratične kulture. Možen je bil samo upor. Takega, ki je zahteval veliko žrtvovanja, vendar je edini nudil možnost za nacionalno preživetje.

Narodno-osvobodilna vojna je tako bila vojna za preživetje. Tega smo se takratna mladina zavedali. Vzorcji obnašanja so se povsem spremenili. Dijaki iz zadnjih klopi so se učili deklamirati Gregorčičevo pesem Soči, brali so Cankarja, hoteli so čim več zvedeti o kmečkih uporih, o uporu slovenskih vojakov v Judenburgu, o ponemčevanju in izseljevanju Slovencev na Avstrijskem, o zločinih italijanskih fašistov nad Primorskimi Slovenci. Vsa narodova kultura, vsi zločini nad slovenstvom v preteklosti, vse oblike slovenske upornosti so oživel v naši zavesti tako, kot je zapel partizanski pesnik Matej Bor: "Ko nad nami zarjovejo viharji, se drevesa svojih korenin zavedo."

Lik partizana je lik upornega Slovenca. Vsakdanjega. Neizobražena in akademika. Plašnega in korajžnega. Nadvse moralnega in poštenega. Poštena in moralna je namreč bila že sama odločitev za upor.

Težje, celo izredno težko pa je bilo ohraniti lik poštenega borca ali delavca v narodno-osvobodilnem gibanju. Preizkušnje so bile vsestranske, tako kot so opisane v Svetem pismu ali v Dantejevi Božanski komediji ... Številni so med vojno klonili, velika večina jih je vzdržala. Lik partizana bo ostal v zavesti naroda kot dokaz sposobnosti Slovencev, da se uspešno borimo za narodni obstoj tudi v najtežjih pogojih. Svojo potrditev je ta lik dobil že med vojno, kajti kljub najhujšim represalijam okupatorjev in domačih kolaborantov, je število partizanov raslo vse do zmage in svobode.

Revoluciji so danes dali grd prizvok. Po krivici, kajti naša, slovenska revolucija je le odraz hotenja, da skupno z svobodo izborimo tudi socialno pravično družbo. Tako je lik partizana predstavljal istočasno kot borca za svobodo, tudi Cankarjanski lik borca za spremembo Slovencev iz naroda hlapcev v narod gospodarjev.

Mednarodni vojaški strategji so po vojni skrbno proučevali razloge za uspeh borbe narodov takratne Jugoslavije z neizmerno močnejšim sovražnikom. Izračunali so, da je za vsakega partizana moralo delati vsaj pet ljudi: skrbeti za prehrano, obveščenoost, varnost zatočišča. Teh najmanj pet ljudi je tako sproti preverjalo vsakega borca in celotno narodno-osvobodilno gibanje, če je še vredno njihove skrbi in žrtvovanja. Lik slovenskega partizana je tako bil oblikovan in dnevno preverjan, če je še v skladu s pričakovanji trpečega naroda. V vojnem trpljenju strahotno dolgih štirih letih, bi se še naš narod lahko nešteto krat premislil in odrekel pomoč svojim borcem, če ne bi bil zadovoljen z njimi. Slovenski partizan ne bi uspel in preživel, če ne bi v celoti zadovoljil pričakovanjem Slovencev.

Naši cilji so bili vseskozi istovetni.

Del Slovencev je služil vsakokratnemu okupatorju. Ta mu je preskrbel orožje, hrano in zatočišče v nemških vojašnicah. Tudi okupator je neprestano preverjal zvestobo teh Slovencev, ki so mu zaprisegli. Dokazovati so se morali vsak dan. Njihov lik je oblikoval okupator. Po svojih kriterijih.

Lik slovenskega partizana je udejanjal naš narod sam. Tak je bil kot ga je hotel in oblikoval sam.

Smrt fašizmu - svoboda narodu!

Božidar Gorjan - Bogo, član in nekdanji predsednik ZZB NOV

DOMOBRAVEC

Hraber in večšč

Lik domobranskega vojaka

"Cezarja bom pokopal, ne slavil," bi lahko z Antonijevim govorom začel svoje razmišljanje o moralnem liku domobranca. Časi so taki, da po petdesetih letih pisanja o NOB, o revoluciji, državljanski vojni in nazadnje o protikomunističnemu uporu, ki ga najbolj čisto predstavljajo vaški stražarji, ni čudežnih besed, s katerimi bi se dalo preusmeriti sedanji tok pisanja in spremeniti pogled nanje.

Vemo, kako izgleda vojna propaganda. Na nasprotniku kaže vse najslabše, pri sebi pa samo svetlobo. Ko pa bojni kresovi ugasnejo in grom potihne, bi moral napočiti čas, da bi počasi in trezno šli vase in raziskali, kako je bilo in se ne bi smeli ustavljati pred ničemer. Pričakovali bi namreč, da bo zmagovita stran vsaj po petdesetih letih, ko je ves ta čas pisala zgodovino po svoje in ni pustila nikogar zraven, malo prevetrila zapisano in dopustila vsaj dvom. Naloga zgodovinarjev bi bila, da bi raziskali vsaj najbolj kričeče in nelogično pisanje. Zelo malo tega se dogaja ...

Tako je domobranski vojak pojem vsega slabega, zavrženega in bednega. Slab vojak, zraven pa še zločinec. Na njem bi morala ostati kot olajševalna okoliščina edino njegova smrt. Fizična reakcija ob zmagi je bil poboj nasprotnikov v revolucionarni evforiji, ko pa so se storilci zavedeli, kaj se je zgodilo, so svoje žrtve še bolj zasovražili.

Dolgotrajno sovraštvo po zmagi v državljanski vojni in maščevanju, ki bi moralo biti uteha za zmagovalce in bi jih moralo dokončno pomiriti in zadovoljiti, ni nekaj svojskega samo za Slovence in poveljni poboj, ampak za vsako slabo dejanje nasploh. Po domače rečeno: "Sovražijo, ker so morili!"

Za domobranskega vojaka lahko brez obotavljanja rečem, da je bil dober vojak, tako po hrabrosti kot po vojaških veččinah, boljši kot partizanski. O tem so se spraševali tudi partizanski pisci in prišli do zanimivih zaključkov: v oborožitvi ni bilo posebne razlike, pač pa je bilo pri domobrancih enotno vodenje, pri partizanih pa še po vojaški in še politični liniji, včasih je imel komisar celo več besede; domobranska vojska je bila prostovoljna, pri partizanih pa je bilo veliko prisilnih mobilizirancev; pri domobrancih je imel poveljniški kader pristne stike s podrejenimi, pri partizanih pa so po ruskem vzorcu ločevali štab in navadne vojake ...

Domobranci po postojankah niso bili izurjeni vojaki, so se pa ob napadih nase vseeno izkazali, saj so branili svoje življenje, življenje svojih dragih, tudi partizanskih simpatizerjev, in domači kraj.

Pravi vojak je bil domobranec v udarnih bataljonih. Samo primer: partizani niso niti enkrat zares napadli Rupnikovega bataljona. Tako se je ta celo nemoteno sprehodil po Trnovskem gozdu za veliko noč 1945, čeprav se je tam skrival ves IX. korpus. Dva taka spopada večkrat omenjam, ker se je pri njih pokazala superiornost domobranske vojske: napad na Javorico 16. marca 1944 in preboj čez Dravo pri Borovljah 10. maja 1945.

Poleg izdajstva leži na domobranstvu še očitek zločinskosti. Nedavno sta izšli dve knjigi, ki ju je napisal nekdanji partizanski komisar Silvo Grgič, v programu ima še tretjo, in v njih je oziroma bo naštel več kot desetisoč partizanov in njihovih sodelavcev, ki so umrli v stiku z domobranci. Njegove podatke jemljejo zares in jih omenja v znanem intervjuju v Delu celo Janez Stanovnik in jih prodaja kot suho zlato. Kar pa je še bolj presenetljivo: Grgič v svoji prvi knjigi našteje skoraj tri tisoč partizanov, ki v stiku z domobranci niso padli v boju. Poklali in postrelili naj bi jih kot ujetnike. Še več, rezali so jim spolovila in vratove, lovili v menažke njihovo kri, iztikali oči, vrezovali zvezde na čelo in podobno. Partizankam so rezali prsi in trebuhe, jih zakopavali do glave v zemljo. In vendar je pisanje o vseh teh domobranskih grozodejstvih laž, pa se še ni našel zgodovinar, da bi tako pisanje preveril.

Da še danes niti za najbolj sporne trditve ne pridemo skupaj, pomeni, da državljanske vojne ni konec.

Bog, Narod, Domovina!

Tine Velikonja, predsednik Nove slovenske zaveze

City man iz province

Marcel Štefančič, jr., nekega zvezdnega večera v osrčju Knežjega mesta.

Poznamo ga že dolgo. Skozi kamero, pisano besedo, nešteto zapisanih, obelodanjenih misli. In film! Že pri šestih je sam, povsem sam, odpeketal v kino, v velik svet filma. Nikoli se ni vrnil. Le odrasel je. No, tako, kot uči biologija.

Kako vidiš Celje?

Celje, tako ti bom rekel, mene zmeri prese- neti. Ko pridem v kakšne take kraje, kot je Celje ..., koliko je objektov, stavb, ki so dosti bolj in- teresantne, kot, recimo, stavbe v Ljubljani. Pa jih tam razkazujejo, v Ljubljani, zmeri. Tam sem prej tisti dvorec videl.

Kateri dvorec?

Kjer piše *Celjski dom* gor. Pa to je vse boljše kot to, kar sem dozdaj videl v filmih. In se matrajo, pa de- nar zapravijo v filmih, da ..., a veš, restavriraajo neke objekte, postavijo na novo neke objekte. Tle imaš, bi rekel, pa po drugih slovenskih kra- jih, toliko, kot se reče, *ready made* objektov in stavb in lokacij. Samo očitno slovenski filmarji ob vseh ... Kot se tudi na en kup drugih stvari ne spoznajo, se očitno ne spoznajo tudi na geografsko. Ma, *baš ništa*.

Nič ni v filmih, nič! Vse je praz- no. Igralec stoji, govori nekaj praz- nega, z nekim praznim ozadjem, za katerega je scenograf verjetno mislil, da je blazno *fajn*. Zato, ker so *fukni- li vanga* deset *tavžnt* mark. Al' pa sto *tavžnt* mark. Tle je pa po celi Slo- veniji ... Bolj kot gledam, več je jako intrigantnih, interesantnih lokacij, ki bi jih ... Ni treba, pazi, da ti zdaj po- snameš film, ki se dogaja, ne vem kje, in ga posnameš pol, recimo, v enem kraju. Skompiliraš kraj, v kate- rem se dogaja! Ne da posnameš cele- ga. Nekaj posnameš tam, nekaj iz Ljubljane, nekaj v Celju, nekaj iz No- vega mesta, nekaj, ne vem, iz Šmart- nega ob Paki, a razumeš, ne. In do- biš tisto, kar dobijo običajno tam ... - ko gledajo ljudje potem hollywoodski film, si rečejo: "Ooo, kakšne lepote!" Veš, se človek pelje: "Voou!" Mislim, tisto *beauty* pa to. Se peljeta dva v avtu, pa srečata sto nekih monu- mentov vmes. Jasno, ker so ta dva kilometra vožnje posneli na dvajsetih lokacijah, raztresenih tri *tavžnt* kilometrov narazen po Ameriki!

Tle pa slovenski filmarji ne znajo, pač ne obvladajo tega. Se ne morejo naučiti tega pa ne morejo, no. Jaz bi dal geografsko in prvi letnik AGRFT-ja, res. Pa filozofijo pa književnost pa vse ostalo. Oni imajo pa tam neke jajce: kako napisati scenarij. Ker tega te ne more no- ben tam naučiti. Ti se scenarij lahko naučiš pi- sati, če gledaš filme, pa če se spoznaš na litera- turo, filozofijo, sociologijo, pop kulturo, musko, film in tako naprej. Te stvari, a zastopiš, to je to!

Marcel! Pri vseh svojih izkušnjah, spoznanjih in videnjih še nisi posnel filma?

Aaaaa, ne, ne, nisem ga še ne. Ne bi mogel reči, da sem ga.

Kako to? Škoda za slovenski narod, ha ha, za zgodovino na splošno.

Aaa, ne ... Film lahko posnameš, veš, ka- darkoli. Ni ti treba biti, ne vem, najbolj mlad. Ridley Scott je svoj prvenec posnel pri sedemin- tridesetih. Mnogi so začeli v teh zrelih letih.

Nekateri začinjajo pa mladi, samo potem jih hitro mine. Ker ponavadi jim rata ta prvi film, zato ker ... Zakaj rata prvi film zmeri, je čisto enostavna matematika - zato, ker prvi film je, a veš ... To je scenarij, ki ga ta človek celo življenje sestavlja, on si ga stokrat postavi v gla- vi. A veš, celo življenje, on se ga počne drugega, kot mašta o tem, tem, tem. In to leta in leta in leta. In jasno, da se nabere in se da to na kup in pri- de potem nekaj ven. Ta drugi film pa je ponava-

di zmeri popoln antiklimaks. Zato ker, glej, ko snema ta drugega, se mu v tistem letu do na- sledniga filma, al' pa v pol leta do naslednjega filma, nič ne nabere! To je ta napaka, ki jo de- lajo vsi. In vse tisto, kar vejo, dajo v ta prvi film. V bistvu je, po moje, dosti boljše, da začne fil- mar malo kasneje, ampak takrat tisto orng.

Večina ljudi Te pozna na račun kamer. Mediji in tako naprej. Ampak ko Te človek osebno sreča, si nekako povsem drugačen kot pred kamero.

Ja, veš kaj, kamera, kamera ... te zelo spre- meni. Kamera ima to, bi rekel, čudno značil- nost, da človeka v nekem smislu - tako kot so včasih rekli za obleko - naredi. Sicer moram re- či, da me to ..., ne vem, nič kaj do- sti me ne veseli.

Tle imam alibi: sicer nastopam pred kamerami, samo počnem še dosti drugih stvari, kjer sem pač tu- di kaj pokazal. Tako da nisem tam neki tip, ki s *trotl bobna* dol berem. Zaskrbnjuječe je pa to, da so v Slo- veniji zdaj nenadoma najpopular- nejši voditelji poročil. To so ljudje, ki berejo s *trotl bobna*. In vreme- narji, ta drugi tipi, ki berejo s *trotl bobna* dol. Se pravi, neki bralci s *trotl bobna* so zdaj tle najpomem- bnejši, najpametnejši in tako naj- prej. V hipu, ko se začne pa inteli- genca meriti po tem, in ko postaja to, bi rekel, standard in kriterij, je pa *jeba* popolna. In zdaj je ta *jeba* popolna v Sloveniji, ne. Ker so Slo- venci prepričani, da so najpamet- nejši vremenarji, pa oni, ki berejo poročila s *trotl bobna* dol, a veš. To je tragedija, veš, to je nesreča. Saj verjetno nisem edini, ki tako misli. Samo druge je treba opozoriti pred to norostjo. In ko bodo začeli tudi drugi razmišljati, bodo ugotovil, da je to res malo čudno ...

... in bodo ukinili vreme s televi- zije.

Ne, ne bodo ukinili, ampak to je ta logika ... Saj, a veš, saj ni nič drugače v Ameriki in v drugih dr- žavah. Saj je ista finta vsepovsod; to, to, to je ta ... moč te televizije! Ti lahko napišeš sto knjig, pa ne bo pomenilo nič. Da se pa na televiziji pokažeš dve minuti ... Ej, mislim! Zoprno! Mislim, grozno.

Pa vendarle, od kje ta Tvoja stru- penca, ledena samozavest, s katero se soo- čajo nekateri naši državljani in državljan- ke?

Samozavest? Eee.

Torej je nikjer ni v taki obliki?

V taki obliki? Ja, veš kaj, tako je, bi rekel: drugega načina ni, ne, al' te pa pokopljejo. Tle al' igraš al' pa ne igraš. Al' *špilaš* al' pa ne *špilaš*, a veš. Al' si tle al' pa nisi. Sred- nje poti ni. Srednja pot je dolgčas, a veš. To je vojna! *Baby*, to je vojna! *Its a war*.

Hm.

Tle staviti na to, da boš všeč vsem, je po- poln kretenezem. To so, bi rekel, največji slu-

Originalen je! Nenavaden unikat. Spontano, duhovito izviren. Neposreden, brez smetke na jeziku. Z naočniki, z lasmi, spetimi v konjski rep ... In! Obožuje Coca-colo. Tisto, pravo!

Bil je hudo simpatičen, ko mi je v zadnjih skupnih korakih vneto in v filmskih prijemih zatrjeval, goreče prisegal, kako nikoli, ampak resnično nikoli ne bi mogel zamenjati Coca-cola in Cockte! Ti zadnji kadri so bili junaško energični, in v vsej Njegovi odraslosti resnično hudo prisrčni. A seveda, zabeljeni z Marcelovo energijo. On je On! Tudi, če gre za kapljo tekočine.

zavci na svetu. Tip, ki ima stoodstotno podporo, je gnoj! Mislim, a veš ... To je totalen oportunist! Oportunist! Prilagaja se vsakomur, za vsakega ima svojo zgodbo. Jaz nimam za vsakogar svoje zgodbe, jaz imam eno samo zgodbo. In ta zgodba pač nekaterim ni všeč, nekaterim pa je. In, a veš, ljudje imajo možnost izbirati. Tako na televiziji, tako vsepovsod. Če odprejo *Mladino* al' pa *Oskarja* in tako dalje. Ker tam, kjer se jaz pojavljam, imajo možnost, da pač mene preskočijo, pa tega ne kupijo. Saj imajo možnost. Lahko berejo, ne vem, saj je en kup lepih revij, ki so totalen *shit*. Ampak lahko izbirajo - med onimi oportunisti, ki, bi rekel, so pripravljene govoriti tisto, kar so ljudje pripravljene poslušati; jaz pač nisem. Jaz pač nisem politično korekten, sem politično nekorekten in bog pomagaj.

Kako si se počutil prvič ... kot voditelj *Studia City*?

Ma, usrano sem se počutil. Ustrano! Sicer se verjetno vsak počuti tako, zlasti ko to prvič vodi. Zato, ker imaš, bi rekel, en kup problemov. Ti imaš tam pred sabo žive ljudi, ki jih moraš nekaj spraševati. Nobenih *trotl bobnov* ni, tam si sam, kompletno sam. Vse je narejeno na pamet. Ti prej pripravljáš neka vprašanja in največja *jeba* je to, da potem pol teh vprašanj sploh ne moreš zastaviti, ker moraš njega poslušati, mu slediti, mu replicirati s podvprašanji in tako naprej. In je potem blazna frustracija na koncu, ko pogledaš oni list z vprašanji, ki si si jih pripravil. In ugotoviš, da si samo tri, štiri vprašanja od tistega vprašal, ostalo si pa nekaj zimproviziral. Ker če bi ti spraševal tako, kot si si zamislil, bi bila to ..., vse skupaj bi bila ena velika karikatura.

In v bistvu moraš biti tudi ti dober improvizator. Jaz pa ne vem, koliko sem dober improvizator, a veš. Pazi, to je nekaj, kar dobiš z rutino. In je tako, da, mislim, jaz tega ne bom dobil po dveh oddajah.

Ti jo že imaš toliko, da ...

Ja, vem. Samo pazi, to je čisto druga rutina. Ti moraš vedeti, da je sedeti v studiu popolnoma trapasta stvar! Ko gledaš televizijo - tebi se zdi vse tako polno. Ti gledaš to od doma, veš tisto - si varen. To je pa nevarno! Tam ni ničesar! Kamera - to je najbolj prazna stvar! Ko ti gledaš v kamero, moraš govoriti v prazno kamero! To ... nič ni bolj depresivnega.

In kaj je moral Bojan Kranjc zastaviti za to, da mu je uspelo postaviti novega voditelja na prestol *Studia City*?

Kranjc je meni to ponujal že večkrat prej. On mi je kar začel razlagati, kako bi bilo dobro, da bi jaz to zdaj vodil, da zdaj jaz prevzamem to ... Jaz sem, jasno, to razumel kot šalo. Šalo med dvema prijateljema. In sem rekel, da pač ne. In potem je naslednjič prišel in skušal dajati vtis, da misli resno. Jaz sem rekel, da ni šans, da *no way*. Potem je še prepričeval, pa sem rekel: "Ne, ne, ne ...!" In potem sva se razšla. Potem pa, lani poleti, ... me je enkrat poklical in rekel, če se lahko dobiva.

In je verjetno že zelo resno zvenel?

Ne, je pa rekel, da ... v bistvu, da se je že vse zmenil! Da je na televiziji že vse testiral, od teh šefov in tako naprej. Da so bile reakcije ugodne in da on misli, da sem jaz ta pravi za to. In ..., mislim, jasno, da smo potem ... To hočem reči: dvoril mi je. Tako, da sva potem nekako, ker se je stvar selila na drugi program - ker sem vedel, da za prvi program nisem, ker sem ... A veš, za prvi program morajo biti ljudje tisti - prijazni, politično korektni, sladki. Prvi program je pač poseben žanr. To je žanr, ki ga označuje politična korektnost, bolj ali manj. Drugi program je pač malo bolj, recimo, le malce bolj alternativen, malo bolj divji. In se je pač potem, ko se je to selilo na drugi program,

"Neki bralci s trotl bobna so zdaj tle najpomembnejši, najpametnejši in tako naprej. V hipu, ko se začne pa inteligenca meriti po tem, in ko postaja to, bi rekel, standard in kriterij, je pa jeba popolna."

bilo lažje odločiti. No, potem sva se nekako zmenila, da pač jaz samo vodim, urednik pa ostane on. In on je pač na to pristal. Jaz mislim, da je on najboljši možni urednik tam, da boljšega ni. In tudi, bi rekel, rojen za to, da pred kamero stopi. Ampak verjamem, da se je tega naveličal po par letih. Kar pa se zna meni dosti prej zgoditi.

Prej sva govorila o geografiji Celja. Kako se počutiš danes - in the middle of the city?

In the middle of the city? Dobro se počutim, *fajn*, ker sem malo zbežal iz te Ljubljane ven. Čeprav jaz nisem iz Ljubljane, tako da se razumemo. Ne, jaz nisem noben *fan* Ljubljane.

Nisi iz Ljubljane?!

Jaz sem v Ljubljani spal trikrat, po mojem ... z isto žensko, z isto žensko.

Čestitke! Torej ...

Meni so ta mala mesta slovenska zelo všeč. Taka, bi rekel, ki niso še, ki še ne mislijo, da so velemesta, hkrati pa imajo kaj pokazat'. Celje ima kaj pokazat' ... Od rokometa do, a veš, do Bojana Kranjca.

Ti in študentska leta!

Ou, jaz in študentska leta, joj! Mislim, jaz in študentska leta ... Jaz in študentska leta, aaaa-aaaa. Joj, veš kaj, mislim ... Ne vem, česa nismo počeli!

Madona, v tem je vse povedano.

Ja, ja. Ne vem, česa vse nismo počeli.

V Ljubljani?

"Tle staviti na to, da boš všeč vsem, je popoln kretenizem. To so, bi rekel, največji sluzavci na svetu. Tip, ki ima stoodstotno podporo, je gnoj!"

Ja, v Ljubljani.

V študentu? Študentski domovi?

Ne, nisem živel v Ljubljani. Jaz sem se ves čas v Logatec vozil.

Ampak nisi bil prikrajšan za nič?

Ne. Po moje, ne. Mislim, da sem imel vse tiste ..., vse ta prave ljubezni, vse tiste, a veš, vse variante.

Stopnjevanje in tako naprej ...?

Ja, ja, stopnjevanje, vse - stopnjevanja in vse variante ...

In ... Kakšno je Tvoje sporočilo celjskim študentom?

Ne počutite se preveč doma v Ljubljani. Ni nobene potrebe. Celje naj vam bo luka, Ljubljana naj bo pa ... Poglej Kranjca, pogledj Kranjca! Recimo, Kranjc ima še zdaj avto registriran v Celju. Kar pomeni, da mu Celje še zdaj pomeni, kar mu mora pomeniti. Tako da Kranjc bo, po moje, nekoč napisal knjigo o Celju, pa film posnel o Celju. Kranjc bo po moje *filmmaker*, ti jaz povem! Jaz pa sem še zdaj stalno prijavljen v Logatcu in plačujem davke v Logatcu. Tako da nimam niti najmanjšega namena kdajkoli plačevati davkov kje drugje. *Ni šans*, da bi jaz kakšni Ljubljani kdaj plačeval.

Ej, Kranjc bo, po moje, film posnel!

Že ima ta namen?

Poglej mu v oči, kaj naj ti rečem? Ženska si, dosti bolje boš to brala kot jaz. Ti boš prebrala že cel scenarij. Jaz sem; *Im only a man*. Jaz imam malo težav pri branju moških želja, ampak ta želja, bi rekel, je tako izpisana. Z velikimi črkami. V vsakem očesu ima po dve črki: *fi* pa *lm*.

Kaj imaš najrajši za zajtrk?

Najraje imam banano. Olupiš in poješ!

Ti in film. Od kod ta ljubezen?

Veš kaj, v Logatcu ni bilo drugega. Zraven nas je bil kino, nedaleč. Moj *fotr* je bil pa direktor tistega kina. Upravnik! Upravnik se je tiste čase temu reklo! Tako da sem začel že pri šestih sam v kino hoditi.

Ti in glasba?

Veš kaj, za mene morajo biti komadi, ki me na kaj spominjajo. Tehno me na nič ne spominja. Em, tehno bi še imel, zato ker se je *Sharon Stone* dobro tam mazila - v *Prvinskem nagonu*. Jako nerodna stvar pa je ta, ne, da gor na *sound tracku* od *Basic Instincta* tega tehno komada ni. Ta *sound track* imam sicer doma, ampak mi nič kaj dosti ne pomaga.

Jaz musko v avtu poslušam, to pa ja. Imam veliko kolekcijo za v avto. Zmeri.

Torej CD-player v avtu.

Ne, ne! Kasete, kasete! Imam: nema šta nema, kot se reče.

In kdo vodi? Mike Oldfield?

Ne! *Mike Oldfield* ne. Moji veliki so: *Revival*, *Eaglesi* ..., pa taki, ne. Pa *Neil Young*. A veš, to so veliki avtorji. Rad imam te velike avtorje, ki imajo kaj pokazati, ki imajo komadov, a veš. Ki izdajo deset plošč *greatest hitsov*. In pač, najboljša muska po moje - tista, ki je imela kaj povedati, in v smislu muske in v smislu teksta in v smislu štimunge - je bila ob koncu šestdesetih pa v začetku sedemdesetih let. Od leta sedemdeset pa do leta štirinsedemdeset, pa še do leta šestinsedemdeset, sedemdeset; tako recimo, no. Tako kot so bili tudi filmi takrat najboljši, ne.

Mojca Vočko
foto Borut Krajnc

TRJUBIJA

ludu

UPORABA NA LASTNO ODGOVORNOST

KASNEJŠIH REKLAMACIJ NE UPOŠTEVAMO

Nič nas ne sme presenetiti

Konec koncev končno konec sveta

Konec sveta, kakor ga je upodobil neznani umetnik

Potres z jakostjo 6,5 stopenj po Merkalijevi lestvici, ki je na velikonočno nedeljo prizadel severno Primorsko in s stopnjo 4,1 obkružil omete tudi v prestolnici, je znamenje, da je skorajšnji konec sveta blizu. Vsi cerkveni dostojanstveniki vseh verskih skupnosti, ki delujejo v Republiki Sloveniji, so se zbrali ob tej priložnosti. Vesoljni Sloveniji so sporočili, kar je že nekaj časa viselo v zraku in vzbujalo zle slutnje v srcih naših ljudi: da se bo konec sveta začel v Sloveniji.

V poslanici vsem kakorkoli verujočim pa tudi neverujočim so zapisali:

"Dragi verniki! Čas je prišel. V evharističnem duhu se bomo zbrali sredi Ljubljane in družno pričakali konec sveta, ki se obeta."

Na tem zadnjem tosvetnem srečanju nam bodo spregovorili predstavniki vseh vera in cerkva:

- † v imenu Rimokatoliške cerkve nadškof in metropolit dr. Franc Rode,
- † v imenu Evangeličanske cerkve senior Geza Erniša,
- † v imenu Judovske skupnosti Slovenije Andrej Kožar,

Občanki razpravljata o dogodku, ki se bo zgodil. Povedali sta nam, da se bosta prvega in zadnjega evharističnega srečanja prav gotovo udeležili. (foto Marko Jamnik)

- † v imenu Zveze baptističnih cerkva v Republiki Sloveniji predsednik dr. Miško Čanji,
- † v imenu Srbske pravoslavne cerkve metropolitov vikar in namestnik ljubljanski in cele Slovenije Peran Bošković,

- † v imenu Islamske verske skupnosti v Republiki Sloveniji vršilec dolžnosti muftije Muris Hadžibaščaušević,

- † v imenu Binkoštna cerkva v Republiki Sloveniji superintendent Karel Ouček,

- † v imenu Krščanske adventistične cerkve predsednik Friderik Korat,

- † v imenu Jehovih prič - krščanske verske skupnosti predsednik Branko Presker,

- † v imenu Kristusove cerkve bratov v Republiki Sloveniji Tomo Tomovič,

- † v imenu Novoapostolske cerkve v Republiki Sloveniji predsednik Ervin Korošec,

- † v imenu Svobodne cerkve v Republiki Sloveniji Ervin Pirnat,

- † v imenu Skupnosti za zavest Krišne Andrej Kikelj,

- † v imenu Svobodne katoliške cerkve generalni vikar Aristid Havliček,

- † v imenu Mednarodne šole zlatega rožnega križa - Lectorium Rosicrucianum Zlata Fon,
- † v imenu Cerkve Jezusa Kristusa svetnikov zadnjih dni predsednik Albin Lotrič,
- † v imenu Univerzalnega življenja Vladko Begon,
- † v imenu Združitvenega cerkve predsednik Silvo Šardi,
- † v imenu Nacionalne bahajske skupnosti v Republiki Sloveniji Stane Roglič,
- † v imenu Ordo Templi Orientis Oliver Legradič,
- † v imenu Reformatorske krščanske skupnosti v Sloveniji predsednik Geza Puhan,

Dr. Franc Rode, nadškof in metropolit v ločenem mnenju: "Ni naključje, da se bo to, kar se ima zgoditi, dogodilo ravno v Sloveniji, kjer je v preteklosti satanovo seme najbogateje obrodilo. To pa je tudi posebna milost božja, saj se bomo Slovenci lahko prvi srečali s Kristusom." (foto Marko Jamnik)

- † v imenu Šri Radhakunde - skupnosti za zavest Šri Gourange predsednik Dino Sharan,
- † v imenu Univerzalne gnostične cerkve predsednik Daniel Bedrač,

- † v imenu Makedonske pravoslavne skupnosti v Republiki Sloveniji "Sveti Kliment Ohridski" dr. Dragi Stefanija,

- † v imenu Buddha Dharma - Zveze budistov v Republiki Sloveniji Tara Alenka Bone,

- † v imenu Scientološke cerkve predsednik Samo Janežič,

- † v imenu Cerkve Jezusa Kristusa "Živa voda" Anton Korošec,

- † v imenu Cerkve večne zaveze pastor Daniel Kašnar,

- † v imenu Evangelijske baptistične skupnosti predsednik sveta EBS Marijan Hlastan,

- † v imenu Mednarodne krščanske skupnosti Peter Tonkli.

Poslovilno srečanje bo moderirala Darinka Čož, direktorica Urada vlade RS za verske skupnosti. Kot nam je povedala, bo to zadnja možnost, da "imajo prek našega urada vse verske skupnosti možnost dejavno izraziti svoje mnenje o stvareh in dogajanjih, ki jih zadevajo." Vse skupaj bo neposredno prenašala TVS. Na uredništvu oddaje Ozare so nam - čeprav je bo to za njih prvi in najbrž tudi zadnji neposredni prenos - zagotovili, da bodo dogodek prenašali do konca in brez oglasov.

Tudi vaši voditelji bodo z vami

V popolni zmedbi, ki je nastala po potresu na severnem Primorskem in Cerkljanskem, so reporterji Tribune ludu le s skrajnimi napori našli liderje nekaterih naših političnih strank. Ostali so nam bili do zaključka zadnje redakcije nedosegljivi.

Prav vsi voditelji, s katerimi smo govorili, so poudarili, da je to največji dogodek za Slovenijo po osamosvojitvi in sprejetju v Varnostni svet organizacije Združenih narodov, prav gotovo pa večji dogodek kot sprejetje naše države v Evropsko zvezo, do katerega - po informaci-

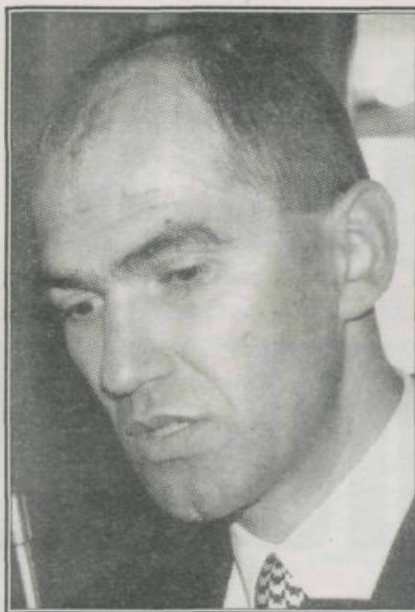
jah, ki so jim na voljo - sploh ne bo prišlo. Edini so si v tem, da bodo ob koncu sveta s svojim ljudstvom, pa kakršenkoli konec to bo. Seveda pa tudi med njimi obstajajo razlike, ki jih ločujejo. Seveda so naši reporterji to vestno zabeležili.

Borut Pahor, predsednik ZLSD: "Če se bo ta politika izkazala za uspešno in bo prispevala k duhu sprave, se ji bomo pridružili."

Lojze Peterle, predsednik SKD: "Če bo špičasto, bodo vile, če bo okroglo, bo lopata, če bo trikotno, bo božji pogled."

Janez Janša, predsednik SDS: "Je danes, jutrega ne bo." (foto Marko Jamnik)

Marjan Podobnik, predsednik SLS: "Karkoli se bo že zgodilo, Slovenska ljudska stranka za to ne more odgovarjati."

beseda strokovnjaka

Mahapralaya ali Ančka luč ..., ustavte konje!

Ob koncu sveta vam želi vse najboljše in veliko sreče Zavarovalnica Triglav.

"Konec sveta, konec sveta!" so kričali otroci na travniku pred šolo. Najnovejša igra z žogo "konec sveta" se je kot blisk razširila po vseh koncih sveta.

"Tierra y Libertad!" S tem bojnim klicem je korakalo krdelo Indijancev iz džungle na jugu republike, da bi strmoglavilo diktaturo in si pridobilo zemljo in svobodo.

Oj, tam na koncu sveta, ljuba moja mene čaka ... tja pojdem, na konec sveta, pa naj se zgodi karkoli, pa če crknem, grem in jo pofukam na koncu sveta, pa pika.

Kajti ni ga čez dober fuk na koncu sveta.

Ko smo po nekajminutnem boju s silami matere narave le dosegli konec sveta, smo zgroženi ugotovili, da smo že milijone let mrtvi. To pa ni božji plan. Nekaj je bilo hudo narobe.

Na začetku je bila *Beseda*, na koncu bo pa *Bestseller* ali po domače *Bog*.

Kar se tiče Mahapralaye ali hipnega razkroja vseh univerzumov pa tole:

Konec koncev je vsakega veselja enkrat konec. Isto se dogaja z vsemi tremi svetovi: fizičnim, subtilnim in mentalnim. Vsi trije univerzumi so s stališča Boga ali Najvišjega Sebstva čista iluzija, saj izvirajo iz aspekta Niča, vsebovanega v samega sebe nezavedujočemu se apsolutu Boga. Količkor časa traja ena kreacija, toliko časa traja tudi odsotnost vsakršne kreacije. Brahmin vdih in Brahmin izdih.

Naš konec sveta sovpada s koncem človekove neumnosti.

Kam, krod, lob, moh in ašan-kar, povsem negativne energetske entitete, ki v celoti obvladujejo človekov ego-um, bodo za vse večne čase poslani v pizdo materino ničnostno.

Iščejo se: Korpusi Ljubezni.

Se vam zdi morda to smešno? Ne me jebat, fantje, ker se bom razpalil in gremo do Krima in nazaj po izanki čez Barje v Črno vas za špas.

"Ančka luč ... ustavte konje!" To so bile poslednje besede, v grozo odet krik, neboljeno odmevajoč v temi prostora, ki se je širil in širil. To je bila poslednja vprega, zvrhana človeške blaznosti, ki je izginila v potopu.

Potem je prišla Ančka, ki rada spančka pa ne brez žgančka, in prižgala luč.

Minilo je pet tednov. Morda tudi sedem, osem ali deset. Nihče se ni trudil, da bi štel dneve in tedne. Da nikakor ni moglo biti manj kot pet tednov, so sklepali po tem, kako je bilo na poljih, kjer je naglo rasla koruza.

Taborišče s številnimi kočami, kolibami in lopami, ki so jih postavili v zadnjih tednih, se je navzelo mirne, na pol delovne na pol sanjave zunanosti običajne slovenske vasi.

Ob morebitnem koncu sveta pa vam še enkrat iskreno iz srca čestita in želi vse najboljše vaša Zavarovalnica Triglav. Srečno in to za večno!

NAŠE ŽIVALI

Netopir

Netopir je čuden križanec! Pol tiča, pol miši, zato mu po nekaterih krajih pravijo šišmiš. Če ga kaj prestraši ali vznemirja, gaga skoraj kakor gos. Njegovo letanje je nekako izgubljeno, kakor brez pravega namena in cilja, ter se ne more primerjati s ptičjim letanjem. Z nenehnim plahutanjem se drži v zraku, prha sem ter tja, zraka pa ne more rezati niti viseti niti se v zraku sukati po ptičje.

V miru se netopir obesi za krempljce na zadnjih nogah, podvije rep in visi ves dan z glavo navzdol. Če hoče zleteti, si najprej namaže letalno mreno z neko smrdljivo mastjo, ki se mu cedi iz žlez blizu nosu, potem vzdigne glavo, razprostre prednja uda in prste, raztegne rep, se požene in sfrči ...

Ponoči lovi gomazen po zraku, zraven pa je sočno sadje. Poleg tega navadnega živeža tudi rad pije kri zlasti v hladnem ali deževnem vremenu, ko žuželke ne letajo. Tedaj išče konje in govedo na paši ter spečim seda na pleča ali pa se jim obeša na noge ali na vrat, bedeča živina pa mu ne pusti nase. Netopir živinčetu nagrize kožo in potem liže curljajočo kri, vse to pa dela tako rahlo, da se živinče še prebudi ne, torej gotovo ne čuti nikakršne bolečine. Živini ni videti, da bi ji to prav škodilo: le nekoliko oslabi, ker je ob tem času tudi paša slaba. Ni pa res, da bi živad s prhutama pahljal.

Kadar v kakem kraju nima več kaj jesti, leti naprej, celo čez morje od otoka do otoka.

Fran Erjavec

Foto Diego A. Gomez

ŠOU-Študentska knjigarana
Kersnikova 4
1000 Ljubljana
tel: 131-70-10 fax: 222-618

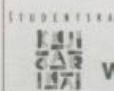
nudi vsem študentom in dijakom
25 do 50% popust pri nakupu knjig

ŠOU Založba in Turizem pripravljata:

NAGRADNO ŽREBANJE

Vsi študenti in dijaki, ki boste med **16. 3.**
in **17. 4. 1998** kupili knjige v skupni
vrednosti najmanj **4.500,00 sit**,
ste lahko izžrebani in prejmete
eno izmed dveh izjemno privlačnih nagrad:

1. nagrada: 5-dnevni izlet v Berlin ali Rim -
Napoli za dve osebi po lastni izbiri
2. nagrada: enodnevni izlet po lastni izbiri

www.knjigarna.uni-lj.si

RADIO MARS • 95.9 MHz FM STEREO

Štirioglato glavo imam

Jaz sem najmlajši Božji sin.
Jaz moram bolj ali manj nenehno ustvarjati.

Zdajle bom naredil mizo.

Miza je zelena - - - ste to videli, ste začutili, da sem se sredi melodije ustavil?

Zgoraj je zelena, njena tabla je iz umetne zelene snovi, noge pa so lesene, normalno.

In - prišli smo do besede dvajsetega stoletja: normalno.

Te besede vendar v devetnajstem niso poznali, človek je bil zdrav ali blazen, drugega nič.

Se mi zdi, da sem se čisto nehal delat.

Ali pa ravno zato, ker delam, izdelujem mizo, delam tudi na sebi?

Štirioglato glavo imam, to je že ena podobnost z mizo; zanemarimo viteze okrogle mize.

Štirioglato glavo imam, ker sem v prvem razredu osnovne šole Ivan Cankar jedel tovarišici Dragici Magovac z drevesa spoznanja dobrega in hudega. Naučil sem se pisati številke in črke.

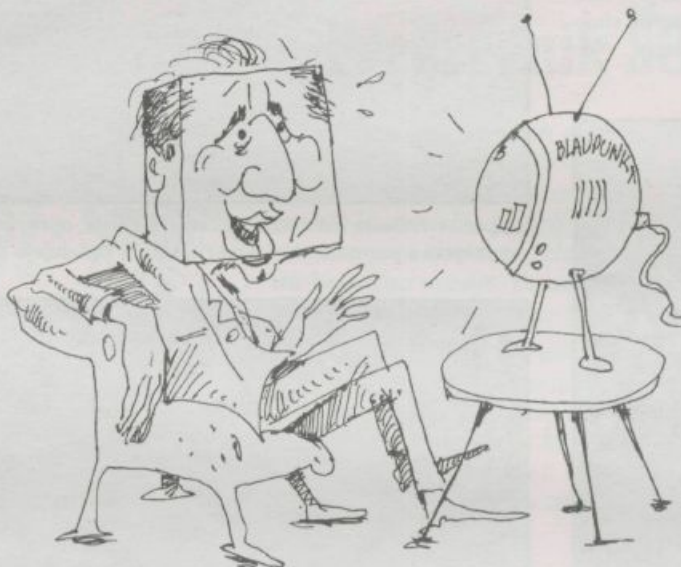
Štikotno glavo imam, ker šem še pred osnovno šolo na štirioglatnem platnu videl film Dvajset tisoč milj pod morjem.

Potem sem nekega sončnega dne v trafiki na trgu zagledal broširan X-100 Roman. Bil je štirioglat. Imenoval se je *Saguaro*. Bil je kavbojski.

Drugi, naslednji, se je imenoval *Togoaro*. Bil je znanstveno fantastični. Ampak štirioglat.

Bolj ali manj ovalno štirioglat je bil tudi radio Blaupunkt.

Televizija pa sploh.

Zdaj je prišel še računalnik, tako da imamo vsi skupaj kariraste glave - "mislim" - od znotraj, množica programov, v enem predalu kasete, v drugem knjige, v tretjem filmi (štirioglati), časopisi (pravokotni) televizija (kvadratna)... Še hvala Bogu, da se nam v glavi vrtijo CD plošče, še dobro, da obstaja glasba.

Nelinearna dinamika, jasno! Ne pa asimetrična dinamika, kot smo se slaboumno izrazili v prejšnji številki.

Kolikokrat sem se že usedel in razmislil o vsem. Številke in črke.

Ednina, dvojina, množina, 1, 2, 3 ...

Mogoče imam pa res štirioglato glavo?

Hočem reči, da klavir ni štirioglat, violina tudi ne, trobenta ravno tako ne...

Ali pa če postavim takole: časopis, ki ga držite v rokah brez številke sploh ne bi mogel iziti, ker niti stavci (če še obstajajo) niti korektor niti odgovorni urednik niti nihče - ne bi mogel vedeti katera stran je katera in - nastal bi kaos.

Sicer je tudi tole pisanje na prvi pogled kaos, ampak, ker so zraven še številke, je ta kaos urejen.

Tega si želimo - imeti urejen kaos.

Ker smo potem na konju, ki ima štiri noge.

Kar jaz rečem, je, to vse.

Klavir ima štiri noge in njegove tipke so pravokotne. Še hvala Bogu, da imamo ljudje bolj ali manj okrogle lobanje.

Če imaš lobanjo, takoj veš, da si. Z lobanjo lahko gledaš svojo lastno nogo. To ni malo.

Še hvala Bogu, da sem bitje na obeh nogah in da sem lahko ta trenutek hvaležen doktorju Miru Miheliču za to, da imam še zmeraj jajca in sicer 2. Če ne bi bilo njega, če ne bi takrat pred oknom Kliničnega centra zaprosil Boga za pomoč, kdo ve, kako bi se izteklo ...

2:0 za Juventus, 4:1 za praznino, ker ne vem kdo je 4, vem le to, da je 1 Monaco.

Zavedajmo se, zdravnice in zdravniki za okni Kliničnega Centra ta trenutek ohranjajo pri življenju nam podobna misleča telesa.

Tudi ohranjanje je ustvarjanje.

Živel doktor Miro Mihelič!

P.S. Meni se zdi, da ima klavir File 3 noge.

Emil Filipič

Ljubljana, 2. aprila 1998

Incident na Šubičevi

26. februarja se je pred slovenski parlament pripeljala trojica hrvatskih obveščevalcev. Zaplenjeno vohunsko vozilo s slovensko registracijo so ob štirinajsti uri parkirali tik ob Šubičevi cesti - nasproti parlamenta. Čeprav je Tribuna ludu v prejšni številki eksplicitno - z naslonitvijo na ustrezne vire - opozarjala na takšno dejavnost in so hrvatski vohuni več kot dvajset minut "opazovali" naš parlament, pa pristojne službe naše države niso bile sposobne ali pa niso hotele posredovati. Tribuna ludu za Vas - v sliki in besedi - povzema ne ljubi pripetljaj.

Poroča in fotografira Jaka Elikan

Slabo minuto po njihovem prihodu - kljub nevarnosti, ki ji je bila izpostavljena - hrvatske vohune opazi uslužbenka sanitarne službe slovenskega parlamenta. Nemudoma obvestila pristojne, vendar ti ne ukrepajo.

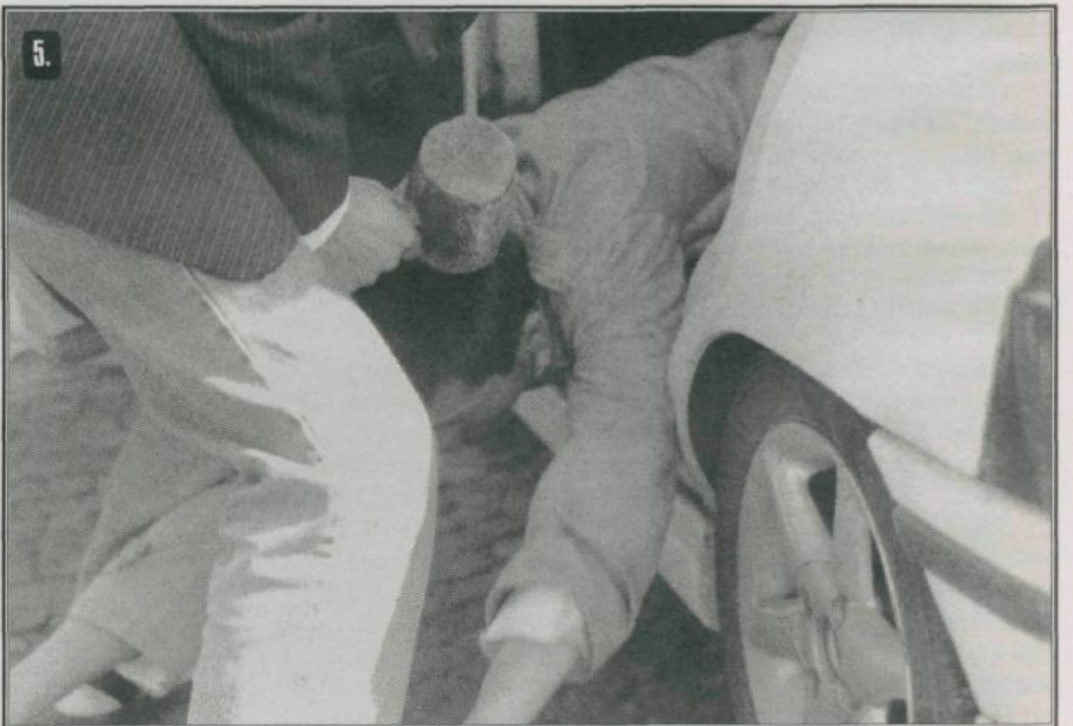
Hrvatski vohun se prepozna v naslovnem članku Tribune ludu "Kako prepoznati hrvatskega vohuna".

Hrvatski obveščevalci z vrhunsko vohunsko opremo - del te naj bi bili pridobili v skrbno organizirani akciji pri Zavrcu - "skenirajo" slovenski parlament. Sodeč po pogovoru, ki ga je s skrajnimi napori moč razbrati, so predmet njihove vohunske dejavnosti razmere v parlamentarni komisiji za nadzor dela in lika obveščevalnih in kontraobveščevalnih služb.

Kolporter Tribune ludu, tudi za ceno življenja, opravlja svojo državljansko dolžnost: omogoča ljudem, da so seznanjeni s permanentno nevarnostjo in sodelujejo pri preprečevanju le-te.

Ekipe hrvatskih obveščevalcev prodajalcu Tribune ludu odvzame časopise, ki jih množica osveščenih občanov želi zase, ga stlači v avtomobil in brutalno pretepe. Policist, ki z druge strani ceste nemo opazuje dogajanje, iz nam neznanih razlogov ne reagira. Ko "tuji element" s hitrostjo več kot 200 km/h odbrzi neznanu kam, pa je za vsakršno ukrepanje že prepozno.

Študentska organizacija po štajersko

Razlike med mariborskim in ljubljanskim ŠOU-om so tako v finančnem, programskem kot tudi v organizacijskem pogledu občutne. Medtem ko v Ljubljani veliko očitkov ŠOU-u leti na račun študentske politike, je v Mariboru študentska politika povsem nepomembna.

V ospredju so povsem drugi problemi. Študentska organizacija Univerze v Mariboru (ŠOUM) šele dobiva svojo podobo, kar potrjuje med drugim tudi dejstvo, da je pred slabim letom v veljavo stopil nov statut ŠOUM. Predvsem pa je ljubljanski ŠOU nekajkrat bogatejši kot mariborski.

Razlog za to je v financiranju. Ljubljanski ŠOU se v glavnem financira iz študentskega dela; v Mariboru pa je Študentski servis (ŠS) avtonomna organizacija, ustanovljena na podlagi Zakona o združenem delu. Direktor ŠOUM, Klarič, pravi: "Vemo, da je v Ljubljani študentska organizacija lastnik največjega študentskega servisa v Sloveniji, medtem ko v Mariboru študentski servis ni njen. V Mariboru delujejo trije študentski servisi (poleg ŠS še Formica in As asistent), od katerih ni eden ni financiral študentske organizacije. Po mukotrpnih pogovorih je uspelo ŠOUM s ŠS skleniti sporazum o odvajanju sredstev za obštudijske dejavnosti, ki znašajo od 3 do 10-odstotkov, kolikor dobiva ŠS na račun posredovanja dela."

Ti prihodki znašajo za ŠOUM med 70 in 80 milijonov tolarjev letno, kar je približno dvanajstkrat manj, kolikor dobi ljubljanski ŠOU od svojega servisa. Vsekakor pa je bila bilateralna pogodba za ŠOUM prelomni trenutek, ki ga je pahnil iz popolne revščine. ŠOUM ima sicer tudi svoj lastni študentski servis, vendar je ta namenjen zgolj za izplačevanje honorarjev njihovim sodelavcem in nekaterim nastopajočim. Na vprašanje, zakaj ne konkurirajo ostalim študentskim servisom, Klarič odgovarja: "To je stvar dogovora s študentskim servisom, ki nam je postavil pogoje, da mu v zameno za denarna sredstva ne konkuriramo z lastnim servisom."

Od takrat se je dogajalo marsikaj, najprej pa nekaj besed o infrastrukturi. Pričeli so z obnovo gostinsko-prireditvenega prostora Štuk (prenovili so gostinski del), v prvem nadstropju so na novo uredili pisarne ŠOUM. Temu je sledila še ureditev okolice, parkirnih prostorov ter ureditev zunanje vrta za tople pomladne dneve (ne poletne, ker je Štuk takrat izredno slabo obiskan). Na vprašanje, ali bodo sedaj del sredstev, ki so jih v preteklosti namenili za infrastrukturo, namenili za študente, Klarič odgovarja: "Zgradba Štuka je bila zgrajena pred petnajstimi leti in ker ni nihče vlagal v obnovo zgradbe, smo zaradi inšpekcijskih in drugih služb bili prisiljeni v dveh, treh letih opraviti generalno obnovo te stavbe. Do sedaj smo izpejali približno tri četrtine obnove, ostala nam je le še obnova dvorane, ki je v precej nezavidljivem stanju."

Prenova Štuka se jim je bogato poplačala, saj predstavlja Štuk poleg prejemkov ŠS-ja največji prihodek ŠOUM. Štuk še nikoli v svoji petnajstletni zgodovini ni imel toliko gostov kot zadnji dve leti. Na Štuku se odvijajo predvsem koncerti, literarni večeri, najpogosteje pa za razpoloženje skrbijo standardni DJ-ji, redkeje pa gledališke predstave, razstave in drugi kulturni dogodki.

ŠOUM ima veliko honorarnih sodelavcev, po direktorjevih besedah več kot dvesto, vendar je od tega večina zunanjih sodelavcev. Redno zaposlenih je le osem delavcev. Te in vse tiste, ki niso direkto povezani s obštudijskimi dejavnostmi, krijejo iz prihodkov Štuka, vse ostalo pa gre na račun koncesijske pogodbe s ŠS.

Lani junija je pričel veljati nov statut ŠOUM, ki se od starega bistveno razlikuje. ŠOUM je v organizacijskem smislu nekaj povsem drugega kot ljubljanski brat. Najbolj zanimivo - in za nekatere sporno - je dejstvo, da ima v Ljubljani študentski parlament (ŠP) zelo pomembno vlogo pri sprejemanju odločitev, medtem ko v Mariboru odločitve sprejemajo na drugih nivojih. ŠP sicer je po statutu najvišje predstavniško telo študentov, vendar po novem poslanci za redne seje ne prejemajo de-

narne nadomestila, kar je verjetno eden izmed razlogov, da se ŠP sklicuje le nekajkrat letno, pa še to v glavnem ob volitvah. Denarno nadomestilo poslanci namreč dobivajo drugje. Vsak poslanec mora biti namreč član najmanj dveh odborov; to se seveda mora skladati z njegovo sposobnostjo. Instanca, na kateri se pričinja obravnavati nek problem, je posamezni odbor (ŠOUM jih ima šest). Do konkretnih odločitev pa pride pozneje na nivoju predsedstva, ki je sestavljeno iz petih sekretarjev odborov in predsednika ŠOUM, ki je trenutno Božidar Pučnik. Glede na to, da študentski parlament v Mariboru nima več posebnega pomena, je bilo v preteklosti slišati veliko očitkov, da se ŠOUM bliža avtokratski ureditvi:

"Še vedno se določene odločitve sprejemajo v parlamentu, seveda pa ne vse. Sistem je čisto preprost. Parlament pogosto ni več opravljal funkcije, ki bi jo moral opravljati, prišlo je do debatnih

krožkov, ki niso bili uspešni pri realizaciji projektov," razlaga Pučnik: "Zato smo težišče dela s parlamenta prenesli na odbore, ki so sestavljeni iz pet do sedem poslancev. Le večje odločitve se sprejemajo na parlamentu, medtem ko večino odločitev sprejemajo odbori oziroma predsedstvo ŠOUM. Manjša skupina oblikuje neko strategijo na točno določenem področju, kar se je pokazalo kot bolj uspešen način reševanja problemov."

Najvišje in najpomembnejše telo ŠOUM pa je upravni odbor, kjer se sprejemajo najvažnejše odločitve, predvsem finančne narave. Sestavljen je iz treh predstavnikov študentov, treh zaposlenih sodelavcev in enega predstavnika javnosti. To je hkrati tudi naslov za vse tiste študentske institucije, ki se želijo finančno okrepiti. Upravni odbor se od vseh organov ŠOUM sestaja najpogosteje.

Boštjan Lah

"Štuk" na Gosposvetski cesti 83, kjer je sedež Študentske organizacije Univerze v Mariboru (foto Natalija Jurše)

Predsednik ŠOUM Božidar Pučnik

Lansko leto je v medijih močno odjeknila vest, da je ŠOUM podpisala sporazum s SLS v zameno za 200 študentskih postelj. Seveda je največ očitkov letelo prav na politično ozadje. Pojavilo se je vprašanje, zakaj ravno SLS?

Kdor nam je očital politično pristranskost, si očitno ni prebral sporazuma, iz katerega je jasno razvidno, da z naše strani sporazum ni obvezujoč. Tako bomo lahko čez štiri leta ugotovili, ali so svoje obljube uresničili ali ne. Mi bi sklenili sporazum tudi s kakšno drugo stranko, vendar se je SLS takrat najbolje odzvala.

ŠOU je po svoji naravi nekakšen sindikat študentov, torej organizacija, ki bi se naj po svojih najboljših močeh ukvarjala z izboljšavo študija in kvaliteto študentskega življenja. Kakšna je usmeritev ŠOUM?

Borimo se za čimboljše pogoje študija - od izpitnih rokov pa do čimbolj kvalitetnih predavanj; vemo, da še vedno poteka *ex-katedra* način študija, kar je zastarelo in sodi kvečemu v osnovne šole. Izboljšati želimo odnos študent - profesor, trudimo se, da bi bila povsod na razpolago izpitna literatura. Poleg študija pa želimo izboljšati nekatere študentske obštudijske dejavnosti kot so šport in kulturne prireditve. Predvsem kultura pa je tista, ki smo ji v zadnjem času posvetili veliko pozornosti.

Kako vse to izboljšati?

Marsikdaj se dobimo z Društvom univerzitetnih profesorjev, študentsko življenje poskušamo izboljšati preko rektorja, študentskega sveta.

Uspešno?

Univerza je velika ladja, ki jo je težko premakniti, mi smo pa v majhnih čolnih.

Pogosto se govori, da so študentje v Mariboru inertni, da jih zanima zgolj pivo in klobasa ter da bo potrebno še kar nekaj časa, da bomo prešli obdobje tranzicije?

Obdobje tranzicije še traja, je nek naraven tok, ki ni zaključen, kar se vse odraža na inertnosti študentov v Mariboru, je pa res, da je moč opaziti določen napredek v iskanju pobud za reševanje nekaterih vprašanj.

Ste proti obvezni šolnini?

ŠOUM zagovarja stališče, da je potrebno najprej izboljšati kvaliteto študija, šele potem lahko sledi obvezna šolnina.

Prihodnost ŠOUM?

Tudi mi moramo postati evropsko primerljivi, želimo si bolje funkcionirati tudi zunaj naših meja. Dodal bi še to, da imajo študentske organizacije v tujini dosti večjo moč in vpliv na študij in študentsko življenje, zato bo to ena izmed naših smernic za delovanje v prihodnosti.

Boštjan Lah

Bon vas bo veljal
310 SIT

Pivnica Figovec je ena najstarejših oštarij v Ljubljani. Na vogalu, kjer se stikati cesti, ki vodita v Celovec in na Dunaj, ga najdemo že na prenekateri stari razglednici. Vanj so, saj je stal ob dveh vpadnicah, v časih, ko je bil še pritlična hiška, zahajali furmani. Del tega furmanskega imidža, ki ga v notranjščini poudarjajo jarmi in komati, pa tudi bolj meseno obarvan jedilnik, mu je ostal vse do danes.

Figovca so ne tako davno povsem prenovili, zato je njegov interier, če nismo ravno piko-

lovski, prav zgleden. Za bolj intimno vzdušje lahko, če si ga zaželite, poskrbi tudi nekaj posebej ločenih kotov in koticov, osebje pa zna prav po ljudsko poklepetati z gosti, če ti niso že ravno pretirano zadržani.

Vsak dan ponujajo več, celo šest različnih kosil. Kljub "mesenosti" pivnice je eno od njih vegetarijansko. Oni dan so vegetarijancem ponujali sojine polpete v gobovi omaki. Tovrsten *simulakrum* ni navdušil, zato je šla naša izbira najprej okusni gobovi in malo slabši goveji juhi, potem pa standardni ponudbi zrezkov: k svinjskemu kotletu in dunajcu. Prvi je bil malo pretrd in zamaščen, drugi kar okusen; prvemu je

delal družbo kar spodoben pomfri, drugemu celo zelo spodoben pražen krompir.

Končna ocena bi bila glede na relativno kakovostno hrano lahko višja, če ne bi bilo dveh neljubih podrobnosti. Pri "voznem redu" so namreč pri Figovcu zelo trdosrčni, saj so na prošnjo, če bi lahko prilogo zamenjali in si k dunajcu namesto praženega omislili ocvrt krompir, pribili: "Ne, pa pika! V kuhinji ne pustijo..." Trdosrčen je tudi Figovčev novi šef, saj smo iz dobro obveščenih virov izvedeli, da so porcije mesa nedavno zmanjšali iz sedemnajstih na vsega enajst dekagramov. Nič čudnega torej, če iz za študentskih omizij zaide prenekateri zavistni pogled k sosednji mizi, kjer se *a la carte* s precej večjih krožnikov mastijo poslovneži.

ocena: dobro (7)

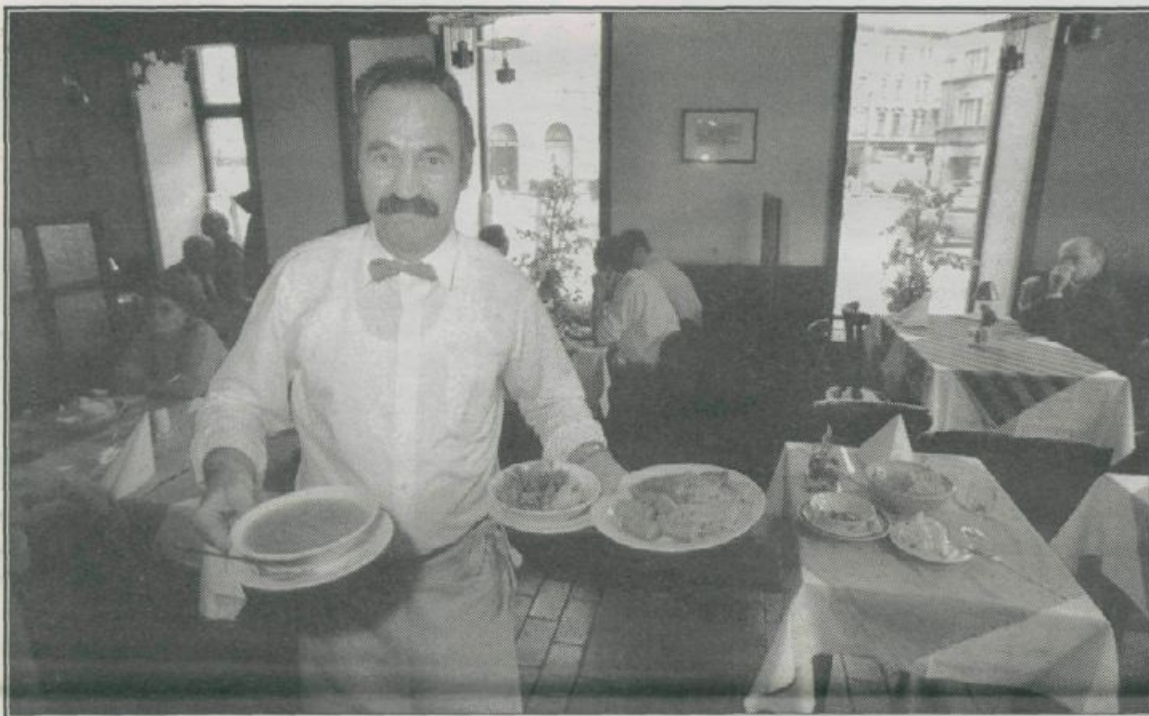

foto Marko Jamnik

IZBERI ŽIVLJENJE

Klubska ortodoksija

Vodmat je že od nekdaj slovel kot rokarski okoliš Ljubljane, saj prav od tam prihaja največ skupin in sopotnikov takoimenovane novovalovske oziroma punkerske generacije. Pred tremi leti pa je tam ljubljanski mladeži odprl duri *Orto bar*, klub in nočno zbirališče mladih, predvsem nosilcev bolj rokarskih genov. Že tretjo sezono zapored lahko obiskovalci vsako sredo prisluhnejo najrazličnejšim domačim in tujim glasbenim skupinam. Vse več koncertov je tudi ob sobotah, ko zagodejo tudi bolj "komercialne" skupine. Ko ni koncertov, so obiskovalcem na voljo tematski večeri; od bluesa, klasičnega rocka, jugo rocka in punka, za kar poskrbijo razni DJ-ji. Občasno se zgodijo tudi razstave stripov ali kaj podobnega. Dnevno-nočni klub ne pozna vstopnine in je odprt vsak dan med deseto in četrto uro zjutraj, razen ob nedeljah, ko se veseljačenje konča "že" ob dveh (zjutraj, seveda). Cene pijač niso ravno "študentske", ne presegajo pa tistih, ki jih poznamo v podobnih lokalih. Posebna ponudba *Orto bara* so vsekakor "hitrorokci" za šankom, ki vas postrežejo v rekordnem času. Ti znajo povedati, da se v *Ortu* pije vsega po malem (od klasičnih do najbolj eksotičnih drinkov), v zadnjem času pa je menda največji hit postalo pije *Desperadosa*, zvrka piva in tekile, ki ga pridelujejo v Franciji.

"Koncerti so rdeča nit *Orto bara*. Naš namen je, da se ob znanih, ki pri nas redno igrajo, javnosti predstavi tudi čimvečje število še neveljavljenih bendov. Nudimo jim primerno ozvočenje in reklamo, vrata pa so - ne glede na glasbeno zvrst - odprta vsakomur," sta družno povedala šefa Marko Prihoda in Andrej Cijuha,

ki obenem skrbita tudi za *Orto* program. Kot se rada pohvalita, je v *Orto baru* v dveh sezonah nastopilo preko sto različnih glasbenih izvajalcev. *Orto bar* je trenutno - to lahko brez oklevanja potrdijo poznavalci - vodilni tovrstni klub v Ljubljani in je tako nekako prevzel vlogo klubov, ki sta jo včasih imela K4 ali B'51, delno pa tudi Metelkova. Za letošnjo jesen napovedujejo nove prostorske pridobitve. V zgornjih prosto-

rih, ki so trenutno še v obdelavi, bo bendom in obiskovalcem na voljo pravi koncertni prostor z velikim odrom. Tako bodo lahko nastopale tudi večje skupine, hkrati pa bo tistim, ki jim ni do poslušanja kakršnekoli godbe v živo, omogočeno, da se umaknejo v spodnje (zdajšnje) prostore, kjer bodo lahko v miru zaužili pijačo ob poslušanju mirnejših melodij.

Vanja Alič

foto Denis Sarkič

piše Filipič

Troy Necking & Ding Dong kontra Hektor Strahota (2.del)

riše Derganc

Kibla za samoregulacijo

V okviru *Neodvisne iniciative s humanistično vizijo*, ki s finančno pomočjo Zavoda za odprto družbo poteka v Kibli Narodnega doma v Mariboru, je konec marca predaval docent dr. Božidar Kante. Lotil se je *Cenzure na internetu*, kakor je bilo naslov njegovega predavanja. Konzervativno stališče bi prepovedelo kakršnokoli pojavljanje pornografije na internetu. Pornografija naj bi, tako - recimo jim "okorele" - feministke, žalila žensko dostojanstvo in predstavljala dejanje podrejanja. Vendar pa srečamo tudi zno-

traj feminističnega gibanja bolj umirjena mnenja, ki pravijo, da bi tak ukrep načeloma liberalno žensko gibanje približal desnemu krilu konservativnega bloka. Dr. Kante se je ob koncu predavanja vprašal, "ali obstaja kakšna tretja pot med svobodo govora in cenzuro?" Poskušal je najti srednjo možnost med radikalizmom, ki bi popolnoma prepovedal pornografijo na internetu in liberalizmom, ki bi dovoljeval vse. To srednjo pot dr. Kante vidi v "samoregulaciji tistih, ki sodelujejo na internetu".

Ena od domačih strani na internetu, s katerimi je docent Kante ilustriral svoje predavanje.

OSLINJENI KAZALEC

Za otroke vseh starosti

Izborne knjige, ki vedo mladino za potrebno vednost in krepost oživljati, ji pa tudi moško vedenje in stanovitnost priskrbeti.

Tatjana Kokalj, *Abeceda na potepu* (Mladinska knjiga, 2.538 SIT). Vsaka črka je predstavljena s kratko zgodbo, slikaničin junak, psiček Muf, pa radoživo poziva otroke naj na ilustraciji poiščejo vse predmete, ki se začno z obravnavano črko.

Andreja Peček, *Moje prijatelje živali* (Mladinska knjiga, 2.538 SIT). Igrivi slikovni slovar, v katerem domuje devetinštirideset različnih živali: orangutan, krt, kuna vrečarica, nosorog, severni medved, hišni psiček ...

Marco del Pino, *Poskusi v na-*

ravi (Mladinska knjiga, 3.590 SIT). Slikovita predstavitev rastlin, talnih živali, prsti, mineralov, kamnin, vode in zraka. Knjigi so v posebnem okencu dodani povečevalno steklo in epruveti, s pomočjo katerih lahko mladi nadobudneži že kar strokovno opazujejo in raziskujejo svet okrog sebe.

Angela Wilkes, *Imenitna knjiga za sončne dni* (Mladinska knjiga, 4.034 SIT). Navodila za več kot petdeset domiselnih nalog, ki se jih otroci lahko lotijo pod milim nebom v vseh s soncem obzarjenih letnih časih: opazovanja ptic, izdelovanja zemljevidov, postavljanja šotora, pečenja na žaru ...

Za točnost prepisa jamči Danijel Vončina

Politika je senca, ki jo veliki biznis meče na družbo

Noam Chomsky: *Somrak demokracije*, Studia Humanitatis, Ljubljana 1997

Leta 1928 v Philadelphiji rojeni Noam Avram Chomsky je danes že svojevrstna, na nek način protislovna "institucija". Pripisati mu je mogoče cel niz na videz nasprotujočih si atributov: je nesporna intelektualna avtoriteta, saj je po njem dobila ime ena od znanstvenih revolucij v lingvistiki, "mandarinski" profesor častitljivega MIT z najvišjim možnim akademskim naslovom, "intelektualni guru" celega niza generacij in najbolj citirani živeči mislec, hkrati pa tudi angažirani, "prosto lebdeči" intelektualec, disident, neizprosni kritik Zahoda in anarhist, ki se ima za dediča razsvetljenstva in klasičnega liberalizma. Tisti tip "sartrovskega" intelektualca skratka, za katerega se je zdelo, da ga v Ameriki ni nikoli bilo, v Evropi pa naj je bi - če ne prej, pa v petdesetih - že zdavnaj izumrl. Njegova bibliografija je ogromna (70 knjig in prek 1000 razprav), zato o njem, podobno kot o Homerju ali Shakespeareju, kroži anekdota "o najmanj šestih Chomskih", saj en sam človek sam že ne bi zmožl vsega tega dela.

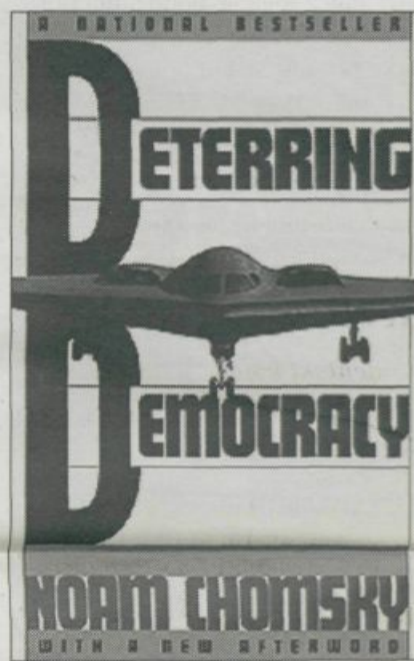
Knjiga prinaša prvi obsežnejši izbor in prevod njegovih političnih spisov (od pomembnih lingvističnih del imamo v slovenskem jeziku prav tako le eno), ki so nastali v letih od 1969 do 1996. Sam naslov so si uredniki izposodili po knjigi *Detering Democracy* (1991), iz katere sta v pričujočem zborniku prevedeni dve besedili.

V *Odgovornosti intelektualcev* (1969) Chomsky ugotavlja, kakšen je in kakšen bi lahko bil politični angažma intelektualcev. "Intelektualci lahko razkrijejo laži vlad, analizirajo dejanja glede na njihove vzroke in motive ter pogosto skrite namene. Vsaj na Zahodu ta njihova moč izvira iz politične svobode, dostopa do informacij in svobode izražanja. Zahodna demokracija privilegirani manjšini omogoča prosti čas, priložnosti in izobrazbo za iskanje resnice ..." Zaradi njihovih posebnih privilegijev je torej odgovornost intelektualcev toliko večja. Žal je med intelektualci vse več takšnih, ki ravnajo po Bakuninovi dramatični napovedi: "...kot žkopljena duhovščina", ki se udinja resničnim gospodarjem bodisi kot managerji ali apologeti, ki v državni kapitalistični demokraciji žpretepajo ljudi z njihovimi lastnimi palicami." (Cilji in vizije, 1996)

Pomembno vlogo igrajo pri tem tudi mediji. Sporočila, ki danes prihajajo do množičnega občinstva, so v množičnih medijih precejena skozi najmanj pet filtrov. Prvi filter predstavljajo "velikost, koncentrirano lastništvo, bogastvo lastnikov in usmerjenost k dobičku vodilnih firm množičnih medijev", drugega "reklame kot osnovni vir dohodka množičnih medijev", tretji filter je "opiranje medijev na informacije, ki jih dajejo vlada, poslovni krogi in strokovnjaki", ki jih ti osnovni viri in dejav-

niki moči financirajo in odobrijo", četrti "kritiziranje kot sredstvo discipliniranja medijev", peti pa "antikomunizem kot nacionalna religija in nadzorni mehanizem". (Kako deluje propaganda, 1988)

Za nas je še posebej zanimiva analiza obdobja po padcu berlinskega zidu, tako imenovane tranzicije. "V skladu z uveljavljeno podobo so v hladni vojni zmagale Združene države", ugotavlja Chomsky v tekstu *Zmagovalci* (1991) in na primeru Srednje in Latinske Amerike, Karibov, Azije in Afrike dovolj nazorno pokaže, da temu ni tako in da ni na teh območjih prav nikakršnega raz-

loga za proslavljanje zmage liberalnega kapitalizma in demokracije. Pet let kasneje dodaja: "Znano je, da se končno osvobodena vzhodna Evropa zdaj lahko pridruži bogatim družbam Zahoda. Morda, toda potem se človek vpraša, zakaj se to ni zgodilo že v zadnji polovici tisočletja, ko je večina vzhodne Evrope nenehno nazadovala v primerjavi z Zahodom vse do tega stoletja, ko je postala njegov 'tretji svet'. Zamislivo pa si lahko še drugačno perspektivo, namreč, da bo bolj ali manj obnovljen status quo ante: deli komunističnega cesarstva, ki so pripadali industrijskemu zahodu - zahodna Poljska, Češka republika in nekateri drugi - se mu bodo priključili postopno, medtem ko se bodo drugi spremenili v nekaj, kar je podobno njihovemu prejšnjemu položaju področij, ki opravljajo storitve za bogati industrijski svet, ki si seveda ni o mislil tega načina samo zaradi svojih enkratnih kreposti." (Cilji in vizije, 1996).

V svoji metodi se Chomsky tako pri političnih analizah kot tudi v lingvistiki zgleduje po naravoslovnih znanostih in pri snovanju eksplanatornih modelov svoja teoretska stališča sooča z dejstvi. Čeprav je sicer zelo prepričljiv, pogosto izpade za odtonek preveč suhoparno pozitivističen, kar pa v ničemer ne zmanjšuje potrebe po nadaljnem iskanju odgovorov na vprašanja, ki si jih zastavlja in raziskovanju tem, ki se jih loteva.

Saš Jovanovski

ŠOU INFORMATO

MEDNARODNA PISARNA

Top Job

Od 14. do 21. aprila bo na Ekonomski fakulteti potekal Top Job (AIESEC-ov tradicionalni projekt), ki je namenjen predvsem srečanju študentov in potencialnih delodajalcev. Poleg samega foruma, ki bo 15. aprila v Cankarjevem domu, bo na sporedu teden spremljevalnih dejavnosti, namenjen kadrovanju. Študentje se bodo v obliki predavanja in okrogle mize seznanili s tem, koga zaposlijo uspešna podjetja v Sloveniji, predstavljeni pa bodo tudi novi načini kadrovanja v svetu (predaval bo prof. dr. Hilb s švicarske univerze St. Gallen). Poleg tega se bodo študentje lahko udeležili delavnice na temo, kako prodati lasten potencial, predavanja o poslovni retoriki ter tekmovanja v reševanju poslovnega primera. Vstop je prost; dodatne informacije: <http://www.si.aie-sec.org/lj/topjob/>; email: vita.bercic@kiss.uni-lj.si

KULTURA

Študentski kino

Fakulteta za elektrotehniko - velika predavalnica, Tržaška 25, Ljubljana

14. april ob 19.30: OUTSIDER (melodrama); 15. april ob 19.30: BEAN (komedija); 21. april ob 19.30: FARGO (akcijski triller); 22. april ob 19.30: NELL (melodrama); Cena vstopnice: 300 SIT

K4

torek, 14. april - The Sentinels (Leverkusen), Age of Rebellion (Leverkusen), Sfiltrrom (Ljubljana) (ob 22.00); rezident DJ Kemal
sreda, 15. april - Vlado Kreslin & Hans Theessink (ob 22.00)
četrtek, 16. april - Kdo na visokem položaju, moški ali ženske? Okrogla miza v organizaciji asociacije A ŠTEKAŠ (ob 19.00); Študentski žur (22.00-04.00); rezident DJ Igor
sobota, 18. april - zaključek projekta "Kukavičja jajca - podtikanje problemov" Centra za pomoč mladim, glasbeni program, zaključna razstava in podelitev nagrad (21.00)

ponedeljek, 20. april - potopisno predavanje Maldivi-Damjan Gutman (20.00); Žur študentov Šole za arhitekturo (22.00 - 03.00); rezident DJ Boris
torek, 21. april - Žur študentov Fakultete za družbene vede (22.00 - 03.00); rezident DJ Kemal

Galerija Kapelica

13. april - Aljaž Kolenc iz niza predavanj »Psihopatologija vsakdanjega življenja«, ki se odvijajo v nizu SEMINAR 98 vsak ponedeljek ob 21.30.

Prejšnja predavanja si lahko ogledate in poslušate na internetu: <http://reflector.kiss.uni-lj.si/kapelica/seminar.htm>

april - Otvoritev multimedialnega projekta PAPARAPAPA avtorja Marka Košnika (ob 21.00)

TURIZEM

Spoznajmo Slovenijo

Nadaljujemo s tradicionalnimi enodnevnimi izleti po Sloveniji in zamejstvu. Cena se je sicer iz simboličnih 990 SIT dvignila na še vedno simboličnih 1490 SIT. Bodite pozorni na plakate.

Prvomajska potovanja

Še nekaj prostih mest je na naših prvomajski potovanjih. Tokrat se odpravljamo:

Krakov - 180 DEM, Berlin - 265 DEM, Rim - Neapelj - Capri - Vezuv - 303 DEM, Bratislava - 175 DEM, Amsterdam - 380 DEM, Danska - 420 DEM

Letalske karte

S 1. aprilom začnemo z novo dejavnostjo-posredovanjem letalskih kart. Za vse, ki si bodo to zaželeli, se bomo potrudili, da uredimo najcenejše karte v Sloveniji.

SOCIALA IN ZDRAVSTVO

Vegetarijanstvo

15. aprila ob 19.30 v predavalnici št.4 na Filozofski fakulteti bomo gostili dr. Leva Krefta. Pripravljamo še okroglo mizo o problematiki študentskih družin.

ŠPORT

Športnoizobraževalni tečaji

Squash - tenis - Badminton Termini: vsak prvi ponedeljek v mesecu ob 9.45 sestanek z učiteljem glede urnika tečaja. Kraj tečaja: BTC, Squashland, dvorana za squash in dvorana BIT centra za tenis. Cena: 3.500 SIT (10 ur) za squash; 5.500 SIT (10 ur) za badminton.

Jadrarno padalstvo 6 - dnevni tečaj jadrarnega padalstva. Informacije na tel: 061/ 823-086. Cena: začetni tečaj: 15.500,00 SIT, nadaljevalni tečaj: 11.500,00 SIT Potapljanje Začetni tečaj z avtonomno potapljaško opremo (SSI OWD)

Tečaj bo potekal po programu Scuba Schools International. Teoretični del tečaja: 16. in 23. april ter 7. in 14. maj ob 18. uri v srednji predavalnici na Medicinski fakulteti. Praktični del tečaja v bazenu: 29. in 21. april; 4., 5., 11. in 12. maj v bezenu Fakultete za šport; Praktični del tečaja v morški vodi: 22., 23., 24. maj v Medveji pri Opatiji. Cena tečaja: 16.000,00 SIT (vključuje literaturo (potapljaške tablice, prijavniki, karton, diplomu, obrazec za izdajo mednarodne potapljaške izkaznice, potapljaško knjižico, izposojeno potapljaško opremo, polnjenje jeklenk, stroški izvedbe tečaja).

Športna prvenstva in tekmovanja

Rekreativna liga
Odbojka - ligaško tekmovanje fakultet v odbojski za ženske in moške ekipe. Potekalo bo od 14. aprila do 20. maja v dvorani PEF za Bežigradom.

Jamajka od znotraj

Vsi, ki na potepanju po Jamajki želite spoznati vsakdanje življenje povprečnih Jamajčanov, se obrnite na *Jamaica Tourist Board*, kjer poteka projekt *Meet the people*. V projekt je vključenih 677 jamajskih družin, ki turista vzamejo s seboj na družinski piknik, na jutranjo mašo, na praznovanje rojstnega dneva, na ogled športnega derbija, domov na kosilo ...

(Ne)varna Kenija

Po podatkih kenijskega ministrstva za turizem je Kenija tako (ne)varna dežela kot Nemčija. V obih deželah so predeli, ki se jih je potrebno ponoči izogibati. Ko pade mrak, tako ni priporočljivo, da hodimo sami po Nairobiju ali Mombasi, medtem ko so organizirane turistične ture preko dneva povsem varne. Za vse, ki pa se radi potepate sami, pa priporočajo, da se pred odhodom pozanimате o stanju v mestih, ki jih nameravate obiskati.

Pešcem nevarne ulice

Glavno mesto Mehike je lahko za pešce hudo nevarno mesto, saj je po pisanju britanskega *Independenta* zagrožena kazen za poškodovanega pešca veliko višja kot za do smrti povoženega. Tako se, po *Independentu*, lahko zgodi, da vas bo voznik namerno ponovno povozil, do tragične smrti, samo zaradi tega, ker bo za to manj odgovarjal.

Yosemite brez avtomobilov

Nacionalni park Yosemite v Kaliforniji bodo do leta 2001 zaprli za avtomobilski promet. Jeklene konjičke bo treba pustiti pred vhomom v park, od tod naprej pa z turističnimi mini avtobusi ozirona, če ste vsaj malo avanturista, s kolesom.

Golf na ledu

Od 16. do 19. aprila bo na Grenlandiji v Ummannaqu potekalo svetovno prvenstvo v igranju golfa na ledenih površinah. Pravila so enaka kot pri običajnem golfu.

Mali nogomet - nogometna liga interesnih skupin študentov. Liga bo potekala od 14. aprila do 20. maja na igriščih študentskega naselja v Rožni dolini in na Gerbičevi. Prijave na INFO točkah ŠOU ali na Enoti za šport, Kersnikova 4. Spomladanski kros 21. april, ŠPORTNI PARK KODELJEVO Univerzitetna košarkarska liga - UKL

Tekmovanja potekajo ob torkih od 20.00-24.00 ure v športni dvorani gimnazije Bežigrad. Od 31. marca se bo odvijala osmina finala. Pari Osmine finala so: FGG : VŠM Koper; MF : FF; EF : BF; PP : VŠZD; FER : FMF; BF-gozdarji : FER; FS : FDV; AGRFT : FŠ

le da je 9 lukenj na ledu zaradi boljše vidljivosti obkroženih z rdečim krogom.

Paberki s Tajske

Mestno prevozno sredstvo na Tajskem je *tuk-tuk* (križanec med rikšo in motornim kolesom). Uporabljajo ga tako domačini kot tudi turisti, namenjen je za prevoz dveh oseb. Najbolj smešno pa je, da ima voznik menjalnik niti na levi niti na desni strani, pač pa "med nogami".

Bangkok je zelo umazano mesto, res čisto je le znotraj "wat-a" (kompleks templjev in drugih verskih objektov znotraj tempeljskega obzidja) in v okolici šol. O tem pričajo tudi številni domačini, ki nosijo zaščitne maske pred smradom izpušnih plinov.

Na bangkokskih ulicah prodajajo poleg vsega drugega tudi banane na sto in en način.

V Chiang Maiskem živalskem vrtu opice niso v kletkah, pač pa so na otoku s številnimi drevesi, okrog katerega je narejen kakšen meter širok jarek, napolnjen z vodo. Opice se bojijo vode in zato ne poskušajo zbežati z otoka.

P.S.: Če bi se radi prepričali o točnosti navedenih informacij, vam bo Šou turizem po ugodni ceni to poskušal omogočiti v okviru poletnih potovanj.

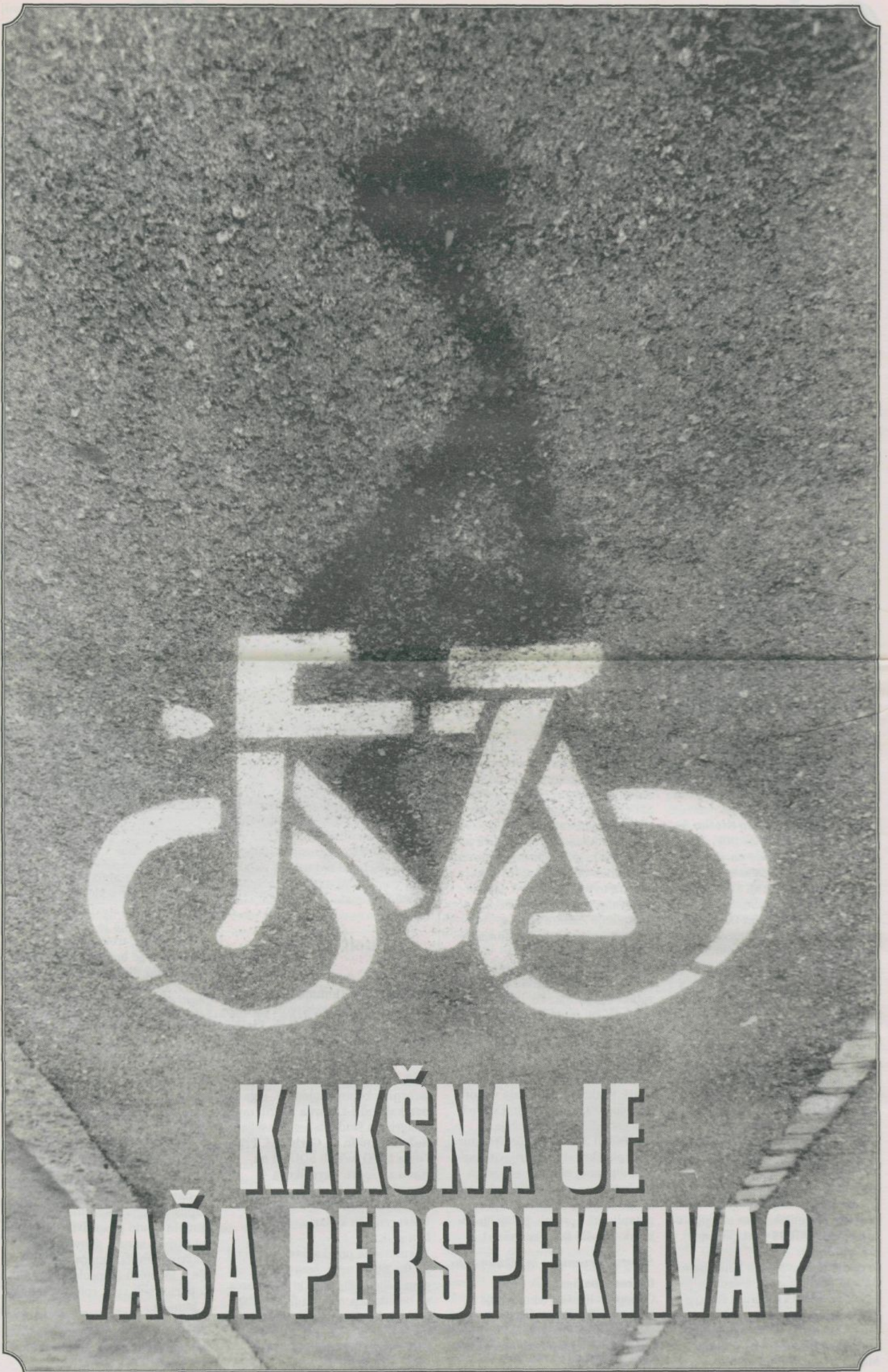
Minka Kahrič

Rekreacija

Še nekaj prostih mest v športno rekreativnih programih ŠOU športa

Cena izkaznice za rekreativno vadbo je 3.000,00 SIT na semester; s seboj morate imeti dokazilo o statusu študenta in fotografijo. Izposojevalnica športne opreme Kmalu bomo pospravili alpske in nordijske smuči, snowboarde, carving smuči, smučarske čevlje... in začeli izposojati žoge in loparje vseh vrst, rolerje, kangoo - jumpse...

Izposojevalnica je odprta vsak dan od ponedeljka do četrtega od 18. - 19. ure.

**KAKŠNA JE
VAŠA PERSPEKTIVA?**